שבועון
לבית ולמשפחה
יום ד׳
כ״ט באדר ב׳ תשמ״ו
9.4.1986
גליון מס׳ 96
סגנון
השער:
בי״ס לאיפור
ביצי הזהב
של יצרני צעצועים
אבא מרביץ לאמא
נישואיה של ילדה

בואי לשבוע בהוליווד
LIVING PROOF
MAX FACTOR
בואי לזכות בטיסה ובשבוע בילוי מהסרטים
שבוע בהוליבוד
איך תשתתפי בהגרלה?
שי לכל קונה
סבון היוקרה "לה ז׳רדן"
MAX FACTOR

לגו הנדסי
לגו טירות
לגו חלל
LEGO
בקרו ב"הפנינג לגו"
כולנו פה אחד. סולידוכס.
כי סולידוכס היא משחת שיניים מעולה
שטעמה מרענן וריחה נעים.
סולידוכס שומרת על בריאות השיניים
ובעלת פעולה מיוחדת נגד אבן שיניים.
ולא פחות חשוב — הילדים "משתגעים"
על הטעם של סולידוכס.
בית צהר
סולידוכס. משחת השיניים הנמכרת ביותר בישראל.

כותבים לנו

...פות או יותר חלב

כאחרונה זכינו לסדרת תשדירי שירות לעדוד שתית חלב. אינני יודעת מה מספר האנשים השותים יותר ...לב בגלל תשדירים אלה, אבל את תוצ... ...את תשדירים אלה על ילדינו הרכים אני יודעת ולהלן ספור מהחיים:

אני מלמדת בכתה א'. והנה בשעור בו ...למדתי טכניקה חדשה של פתרון תרגי... ...לים, נתתי לילדים דפי־מחשב (מטעמי ...חסכון) אשר שימשו בעבר לתרגול. בסוף ...התרגיל שאלו הילדים: מה לעשות בדף? ואני לתומי אמרתי: אפשר לזרוק ...אותו.

...מה שקרה הוא שהכתה כולה הפכה ...לתשדיר שירות ענק. 35 ילדים קרעו ...דפים וצעקו בקולי־קולות: מתח־רוגז... ...נים.

...זה היה תרגיל נהדר לשחרור לחצים רק לא בזמן ובמקום הנכון. חבל על חלב שנשפך, ואני לא הצלחתי לשתות אף טיפה.

סעד — מרים תמיר

גם יפים גם כשרוניים

בעור הגברים היהירים, הרברבנים והאלימים בדרכם הפוליטית או בדרך אחרת, הידועים גם בשמם בארץ, נותרו מחוץ לתמונת משאל „הגבר הי־פה" של „סגנון" (26.3), נבחרו גברים בדרך כלל אנושיים יותר, לרוב מוער־כים לטובה בזכות כשרונותיהם ולא בד־כות ברק, על פי רוב בעלי חזות חיצונית של חבר לאשה ולא של כוכב.

זו דוגמה יפה לאשה הישראלית, למ־ען תדע במי לבחור.

חיפה — אריה בר

מתי והיכן „אלקן"

אנו מודים לכם על הרשימה היפה שפירסמתם על קיום חוג הורים לחינוך ילדים לפי שיטת אדלר. ברצוננו להוסיף שהחוג מתקיים בכל יום א' ב־7.30 בערב בבית בני ברית ברח' קפלן 10 בתל אביב. טל. 03־459373.

יו"ר הנהלת „אלקן" — אסתר מור

פוריות פולנית

רק בישראל מבלבלים את המוח ואומרים שרק עדות המזרח עו־שים הרבה ילדים. כל הכבוד לכם שהר־איתם ב„סגנון" האחרון שגם הפולנים עושים כך. וכל הכבוד ללך ולנסה שמ־תגאה בשמונת ילדיה. כן ירבו.

רמת־גן — משה בן־ימיני

עליהן לא כותבים...

גב' נמיר („סגנון" 89) שואלת אם הבחורות עם הקוקו והסרפן קיי־מות בתקופתנו, וגב' ויגננסקי („סגנון" 93) עונה נחרצות — לא! אך בחיים אין שחור־לבן. לנוסטלגיה ניחוח מיוחד וצב־עיה ורודים, אך כל תקופה מצמיחה בחו־רות (ובחורים!) מזנים שונים. למרות שנדמה שהיום הכול מותר, וגבר לא צריך להתאמץ, עדיין קיימות נערות־בח־חורות־נשים בעלות ערכים, עם עומק נפשי ויופי פנימי, רק שעליהן לא כות־בים, ואת יופיין הפנימי לא ניתן לצלם כפרסומות...

אני גם מאמינה שישנו זן מסויים של גברים המחפש באשה לא רק את שניתן לקבל בקלות...

ירושלים — דורית טרין

מחשבות על המחשבים

מטעמים בסגנון עולמי

תלוש הנחה לקניית ספרי בישול בספריית „מעריב"

כל האוסף 10 תלושים יוכל לקנות בספריית „מעריב" כל ספר מספרי הבישול של „מעריב" בהנחה של 50%.

כל האוסף 20 תלושים יוכל לקנות את האנציקלופדיה לבישול ולאפיה בהנחה של 50%!

סגנון

14—12
בילי מוסקונה־לרמן:
פיבקו — זוג
מעולם אחר

22—21
אורית הראל:
באיזמל דן

30—27
רותי קינן:
מטעמים
בסגנון עולמי

35—34
תהילה עופר:
אבא מרביץ לאמא

41—40
בועז קוסטר:
ביצי הזהב של
יצרני הצעצועים

49
ש. איילת:
יותסי מין אחרי לידה?

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, שאול צמח
מודעות: נילה שניידר
טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות ל„מעריב" ©

סיפור השער:

איריס עשת, תלמידה בבית הספר לאיפור של כריסטיאן שבו בפריס, מדגימה כיצד יכולה להיראות ובדה עם קצת דימיון...
צילום: צביקי עשת
רשימתה של נוני סביר, עמ' 42

מועדון מטיילי מעריב
תורכיה

• טיול קצר של 8 ימים באיסטנבול וסביבותיה.
היציאה: 25.4 (מלא); 28.4; 30.5.

• טיול קלאסי של 18 יום.
היציאה: 28.4; 30.5.

ביצוע והדרכה: „גאות הככר" ם פרטים: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", קרליבך 2 ת"א ם טל. 03־439207.

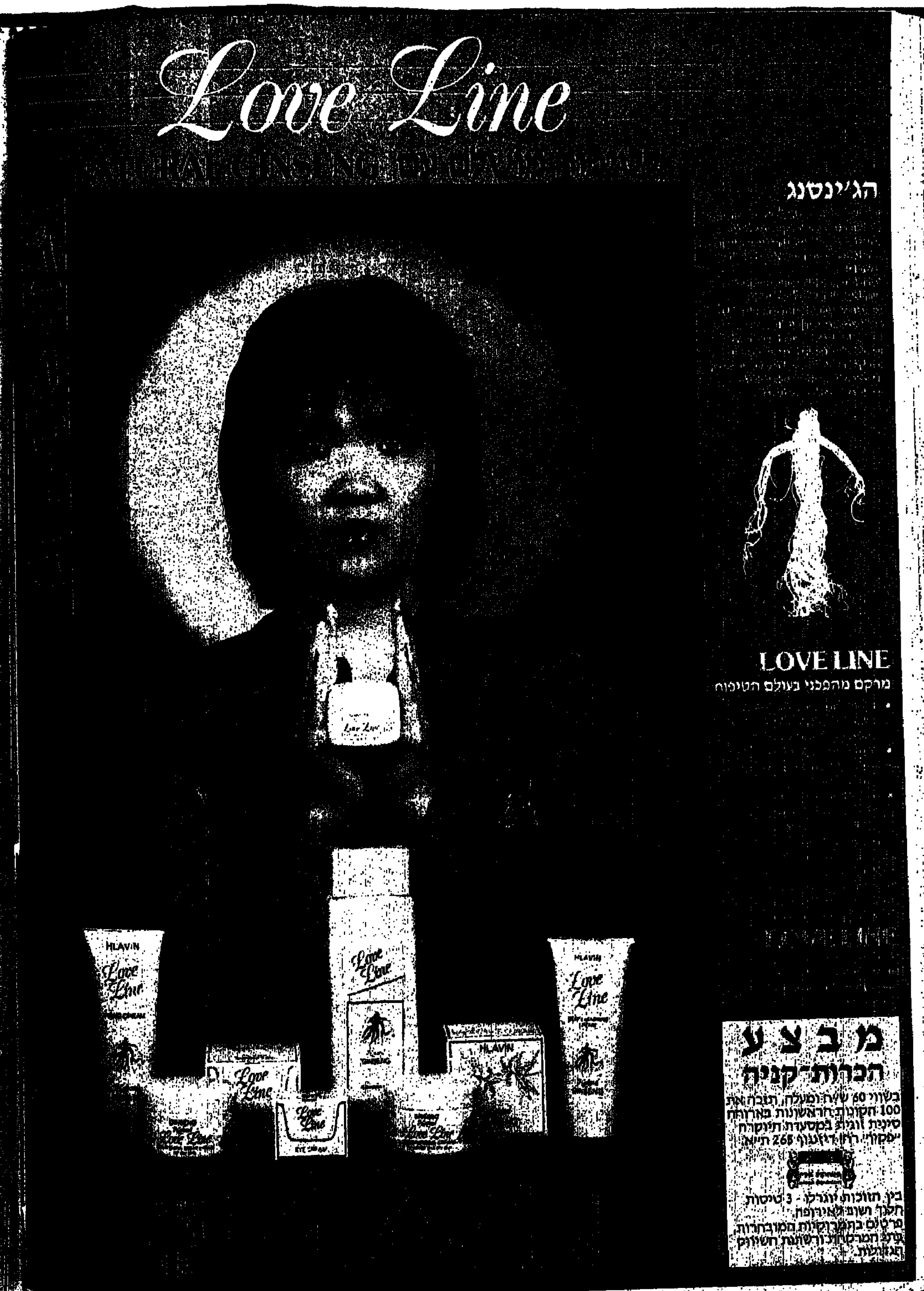

רגע, חושבים!

ארט בוכוואלד

מכסחי האוטומאטים

עיר קונקורד שבקליפורניה התחיל לקוח עצבני להלום בכספומט, מעוצבן עליו משום שהוא סירב לתת לו 80 דולר מחשבון הבנק שלו.

משה נעצר והואשם ב„תקיפה זדונית". זו אינה תקרית בודדת. לפי דיווחי המשטרה, כל כך הרבה אנשים מכים את המכשירים האוטומאטיים, עד שהמנהג הפך לבעיית החמורה ביותר בארצות הברית מאז השקיעה.

טוני הוק, מנהל מעון למכונות מוכות, אמר לי „אחד משישים אחוז מהתקיפות מתבצעות נגד מכונות המופעלות באמצעות מטבעות. אנשים שומרי־חוק אינם מהססים לבעוט למכונה שבלעה קופסה שלה במפשעה, או לדחוף אצבע בגרונו של הדין להחזרת העודף. היו אפילו כמרים שניפצו חלונות זכוכית של מכונות למימכר סיגריות בגלל סיבה פעוטה. בתי החולים לאוטומאטים מלאים בגופים שבורים של שוקולדים ומכשירים פצועים שנשבר מסוחות נייר, אך מבצעי הפשעים מוגי־הלב האלה מתהלכים חופשיים".

ניסיתי להגן על האיש ברחוב. „נכון שאסור שאנשים יתקפו מכונות המופעלות במטבעות. אבל חלק מהאשמות יש לתלות בעובדה, שהציבור מתוסכל משום שלא קיבל תמורה לכספו".

„איזו צורה תהיה למדינה שלנו, אם כל אחד יתקוף מכונה שלא עבדה?" הוא צעק.

„מה אתה מציע לאנשים לעשות?"

„אם אתה לא מקבל את הכסף בחזרה, שלח מכתב למכונה", הוא השיב.

„ניסיתי את זה פעם אחת", מחיתי. „לא יצא לי הקפה שהזמנתי, המכונה לא נתנה לי את הכסף חזרה. אז כתבתי מיד מכתב לחברת המשקאות, והלכתי לשתות כול, אבל גם המכונה המתוחכמת ההיא לא עבדה. אז נקשתי ישר בליבה של המלה 'ספרייט'".

„למה דקרת את השלט של 'ספרייט'?"

„כדי שלא יהיו עדים למה שעשיתי למכונה של הכולים".

הוק אמר, כי ההתקפות נעשות כל כך חמורות, שרבות מן המכונות מסרבות לפעול אלא אם כן יוצמדו אליהן שומרי ראש. „זה שם לאל את כל התפיסה של מכונות שמחליפות אנשים".

„למה כל כך הרבה נמשכים לכספומטים?" רציתי לדעת.

„תקיפות הכספומטים הן מעשים להכעיס. אנשים נהגו לשדוד בנקים, ועכשיו הם מעדיפים להכות את הכספומט שלהם. המצב נעשה כל כך גרוע, שאנשים בועטים בכספומט גם על לא עוול בכפתוריו".

„איך עוצרים את האלימות?"

„אנחנו דורשים עונשים קשים יותר על התקפות בכוונה תחילה, ועומדים על כך שכל מי שמכה זכוכית משוריינת באמצעות מטריה יואשם בתקיפה עם נשק קטלני".

„ואתם תצליחו לתפוס אותם?"

„האנשים מתחילים לגלות התעניינות בגל הפשיעה כלפי האוטומאטים במדינה הזאת. הם זועמים על השופטים רחומי־הלב, שאינם מוכנים לפסוק עונשים חמורים לתוקפים. לא מזמן האשם ארם בירייה במכונת־כביסה, משום שהיא לא סחטה לו. הוא נדון לעשרים שנות מאסר על הריגה. בעוד ארבע־עשרה שנה הוא יהיה בחוץ, ויירה בעוד מכונת כביסה. כשהוא יעשה את זה, אנחנו נשאל את עצמנו: 'למה זה קרה שוב?'"

„אתה חושב שאנשים מכים יותר מכונות ביום או בלילה?" שאלתי את הוק.

„זה לא משנה. הם מכים את המכונות ביום כדי לקבל את הכסף חזרה. והם מכים אותן בלילה כדי לשמוע אותן צורחות". ■

תחיה בת אורן

„והעיקר לא לפחד"!

ני לא הולכת להתווכח עם מי שמאמין בעולם הבא עד כדי כך שכל הנוכחי הוא רק גשר לשם. אבל למה „גשר צר" ואפילו „גשר צר מאד", כדברי השיר המסורתי שהפך להיות עממי ומושר תכופות ברדיו ובטלוויזיה, גם בפי חובשי כיפה וגם בפי יהורם גאון, וכי עיני אינן רואות עד כמה הוא רחב דווקא, כל כך רחב עד שאנחנו הולכים בו לאיבוד?

שמתם לב באיזו שמחה ועונג שרים את המלים הללו, ובייחוד את המשכן („והעיקר לא לפחד...")? אפשר היה לחשוב שהמלים אומרות שכל העולם כייף של סקי (והעיקר, כמובן, לא לפחד).

די מצחיק בעיני כל השידוך של שורות השיר בינן לבין עצמן, ושל כולן יחד עם המנגינה העליזה. אני, כשחושבת על הליכה על גשר צר – מיד נתקפת במורא גדול שאתחלק למטה. אבל דבר אחר הייתי רוצה לומר מתוך הנסיון שלי בחיים, ויהיה זה גשר או סינימסקופ. לא עוזר לומר לילד בן שלוש לא לפחד מכלב, בייחוד לאחר שמלמדים אותו שהכלב כלבי מאד. כך גם לא עוזר לומר לילד שלא יפחד לקפוץ לבריכה. אם רוצים שמישהו לא יפחד צריך להקנות לו את ההרגשה שכלב או קפיצה למים זה דבר נהדר, וזאת עושים על ידי כך שמרגימים לפניו את התנסותכם החיובית. מאחורי כל ילד מפחד, יש תמיד איזה אבא שמפחד מכלב. או אמא.

פעם, בשעור ציור בבצלאל אמר לנו המורה: „אל תפחדו! תרביצו צבעו השתחררו!" – ואתם יודעים מה? אף אחד לא השתחרר. זה פשוט לא עובר כך. להשתחרר אפשר רק כשבטוחים בכך שלא יהיה כשלון. אם מדובר בהליכה על גשר צר מאד אי אפשר להשתחרר מן הפחד.

זוהי רק דוגמה אחת של צרוף מלים שאנחנו שרים או ממוללים או צורחים עד כדי טימטום השכל. ■

טל בשן

מה יהיה?

הוג לחשוב שהעולם נחלק לשניים: פסימיסטים ואופטימיסטים. אותנו, הפסימיסטים־אופטימיים, שכחו לגמרי, למרות שאנחנו הרוב הדומם. מי אנחנו? הייתי מגדירה זאת כך: פסימיסט משוכנע ברצינות שהכל ייגמר ברע. אופטימיסט בטוח שיהיה טוב. פסימיסט־אופטימי רואג כל הזמן בקולי קולות רק כדי שיגידו לו שיהיה בסדר.

כדי להיכנס לעולמנו המורכב צריך להבהיר שלא מדובר בסתם דאגנות כללית. אנחנו העלינו את הדאגה לדרגת אמנות. יש לנו במלאי סוגים ותתי־סוגים שונים של דאגות, לפי המצב והצורך. העיקר שתהיה תמיד אחת מוכנה במלאי: זה מתחיל מהבוקר (לא סגרתי את הגאז, תהיה הרעלה; יהיה פקק בדרך, לא נגיע בזמן), נמשך בעבודה (הטתבה הזו לא תלך לי, אף אחד לא יקרא אותה), בבנק (הכספומט לא יוציא לי כסף, בטוח), בקולנוע (תראה תראה איזה תור, אכלנו אותה, אין כרטיסים, אתה בטוח שזה לא מחרז) וכמובן – בחופשה (בטח לא רשמו את ההזמנה במלון, עכשיו לא יהיה לנו חדר, איפה הדרכון? אני לא מוצאת את הדרכון!)

אבל לדאוג סתם זו לא חכמה. כל דאגה צריכה לגרור עמה עלילה דמיונית מופלאה ופרועה, בנויה לפרטי פרטים, מלאה הסתעפויות של דאגות תרשות: מ„בטח לא רשמו לנו את החדרים במלון" ממשיכים ל„ אז לאן נלך? בטח אין אף חדר פנוי עכשיו בעיר הזאת. נצטרך ללכת למלון עם כוכב אחד. אולי נטלפן לחבריםז הם בטח אינם. או שיש אצלם משפחה לסופשבוע. טוב, הלך החופש. מה אפשר לעשות. קורה. אבל איך נטוס חזרה? כל הטיסות מלאות. נישן על ספסל" – וכן הלאה והלאה עד אין סוף. כל ההרהורים האלה נאמרים תמיד בקול, פשוט כדי שיבוא מישהו (לצורך העניין לא חשוב מי) ויגיד לנו שהכל יסתדר („נשארת פעם בחוץ בלי גגז" וכו'). וודאי, גם אתה יודע את זה – אבל כשאתה אומר זאת לעצמך זה פשוט לא משכנע. בעניין הזה לא יעזרו כל מטעני האינטליגנציה וההגיון שבעולם. אתה יכול להיות פרופסור למתמטיקה גרעינית ועדיין לדאוג כמי שכמאו השד.

אחר־כך, באמת, בא הכל על מקומו בשלום, למרבה האכזבה. היו כרטיסים, היו חדרים, היתה כתבה, היה כסף בכספומט. סתם יום של חול. אין דבר, מחר כבר נמציא דאגות חדשות. אני אישית כבר לא יכולת בלי הדאגה הקטנה שלי. מזל שדאגות לא מתות אף פעם. הן רק מתעלפות. ■

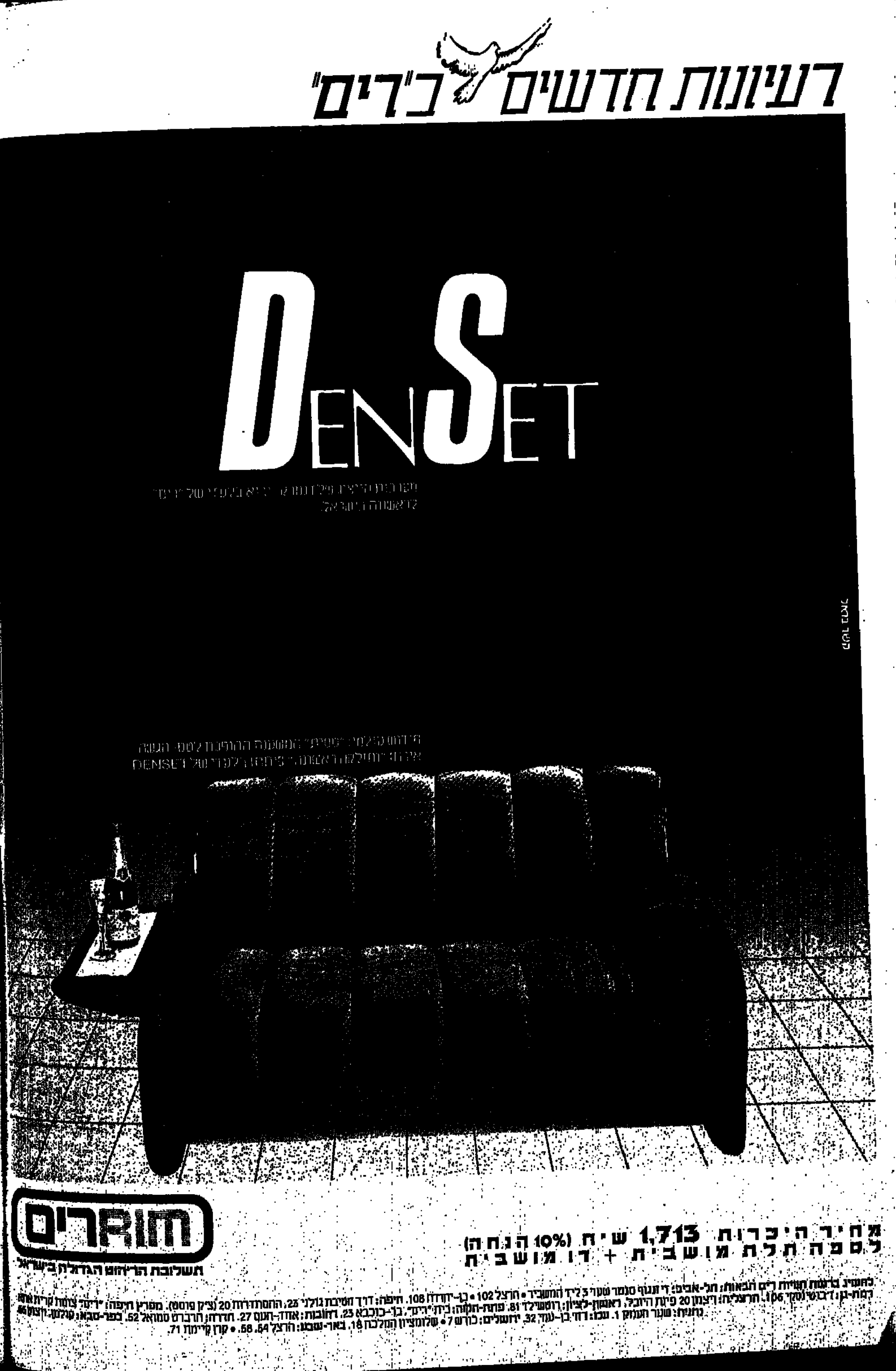

הכל סביב האהבה. משמאל: רוזנפלד, דוד גלעדי, מולה בן חיים ומשה ברנשטיין. צילום: שמואל רחמני

הגרופיס של רובינשטיין

"אפשר לחתוך את המתח בסכין. התחרות הזאת קובעת את הקאריירה שלהם, והם בסך הכל ילדים", אומרת יעל בוס על הצעירים והצעירות מרחבי העולם, שמשתתפים בתחרות הפסנתר הבינלאומית ע"ש ארתור רובינשטיין. לבקשתו של מארגן התחרות, יעקב ביסטריצקי, התנדבו כ־15 נשים להנעים את זמנם של המתחרים ולתת להם אווירה של בית. בתורנות מסיעות המתנדבות את המתחרים ממלון "תל אביב (יש פסנתר בכל חדר!) אל המוזיאון, לתחרויות, ובאותה הזדמנות גם מביאות כיבוד ופרחים לחבר השופטים.

יעל, ראש העמותה "מתן" למשתלות איברים, נמשכה לעניין מאהבת המוסיקה הקלאסית, וכמותה גם האחרות. הן כולן נשות ודוברות שפות זרות, ויש ביניהן שתי עורכות דין, מזכירה ופאית, עולה מאמריקה, ואפילו עולה מלבנון (ארבע שנים בארץ). המתנדבות דואגות שהמתחרים ישכימו בזמן, ויש תמיד תורנית שדואגת לאלה שנשארו במלון – נשיות של כאבי שיניים, עצבנות, וכו'.

אבל המתח והעצבנות לא מפריעים למתחרים להסתכל סביבם. אחת המתנדבות סיפרה, כי מתחרה מגרמניה הכריז שיבוא לישראל שוב, "כי יש כאן הנשים הכי יפות". ■

ש. פאר

כוסית ב"כסית" לכבוד גלעדי

היו ב"כסית" ביום שישי יותר אגדות מאשר בספר של האחים גרים. שמשון הולצמן, סטימצקי, ברנשטיין, מולה בן חיים, אהרון גלעדי, חדי וזאב קון, אורי ליפשיץ, ברכה צפירה, רוזנטליס, צפורה ברנר, שטרייכמן ועוד הרבה. כולם באו לחגוג את הוצאת ספרו של דוד גלעדי "מסילות באמנות – 82 ציירים ישראליים". המהירות שבה התרוקנו שם בקבוקי היין הוכיחה שלפחות רכילות אחת שמספרים על ציירים היא כנראה נכונה.

מולה בן חיים בירך את גלעדי במלים נרגשות וכולם השיקו כוסית. ועוד כוסית. אחר כך אמר גלעדי: "הספר הזה והתקופה שהייתי עם כולכם נסובה סביב מילה אחת – אהבה". אחרי הברכות התיישבו הציירים בצד והעלו זכרונות מימי תל־אביב הקטנה. גלעדי עצמו זרח מאושר ובהזדמנות זו חגג גם את שני הספרים האחרים שהוציא השנה: תרגומי השירה הרומאנטית הצרפתית ו"שאגאל". ■

הורוביץ רוצה לסנדל אותה

סנדלי דמוי פרטיים, תוצרת כחול־לבן, המוצגים בתערוכת הקבע של "בית כחול־לבן", במלון "פאלאס" בתל אביב, הציתו את דמיונו של נשיא התאחדות התעשיינים, אלי הורוביץ: "אפשר לסנדל את האוטו", הוא אמר, "כדי שהאשה לא תיקח אותו..."

בתערוכת הקבע, שנפתחה רשמית בשבוע שעבר, משתתפים יותר מ־200 מפעלים ומוצגים כ־300 מוצרים – על טהרת תוצרת הארץ. יש אפילו ג'קוזי. בקבלת הפנים שנערכה לרגל הפתיחה השתתפו גם שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, ומזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו. כן נכח השר יגאל הורביץ. המוטיב החוזר בנאומים הקצרים היה הגאווה הלאומית. השר שרון, שבא מלווה ברעייתו לילי, אמר שלא צריך תוצרת חוץ. יש לנו כאן הכל.

כעת, לקראת חג הפסח, פונים אל ועדי העובדים בקריאה "שי עברי לחג עברי", לדברי אלי הורביץ. המצב בתחום זה הולך ומשתפר. ■

שי עברי לחג עברי: יגאל הורוביץ עם הדוגמנית אוחנה, אחותו של אלי

שרית פרקול

כמעט תכשיטים כמעט ביטוח

כמה שנים היה הרולד ריצ'מן מנכ"ל מלון "שרתון" בתל־אביב, עד שנמאס לו והוא נסע עם רעייתו עליזה וארבעת ילדיהם לחו"ל. אחרי זמן קצר התחלנו כולנו להתגעגע והחלטנו לחזור אומר הרולד בדרך לארץ, לביקור לאטליה, פגשנו ידיד העוסק במכירת תכשיטים של מעצבים ידועים – והחלטנו שזה מה שאנחנו רוצים לעשות.

בשבוע הבא הם יפתחו ב"קניון" ברמת־גן את "סטודיו ד'איטליה", שם ימכרו תכשיטים של ווג, ואלנטינו, קסקיו ופסקל, מצופים בזהב 21 קארט ומשובצים באבני־חן ופנינים שנראים ממש כמו הדבר האמיתי. "עד כדי כך הם דומים לזהב ואבנים טובות, שסוכן הביטוח שהוזמן לבטח את תכולת החנות, טעה וחשב, שמדובר בתכשיטים אמיתיים ולקח קצת זמן ובדיקות לשכנע אותו שהוא טועה", אומר הרולד.

את העדיים האלה עונדות ומדגמנות יפות כמו ברוק שילדס ומרגו המינגווי, ונשים שאוהבות תכשיטים אבל לא רוצות להיות מוטרדות, בסיכונים, של גניבה חטיפה – וביטוח יקר.

הרולד ריצ'מן עוד לא גמר את ההסבה המקצועית שלו. הפרוייקט הוא, "בית סטייקים" כמו בארצות הברית. עם סטייקים עסיסיים ואמיתיים. עשיתי בחיי דברים רבים – אומר הרולד – מי אומר שצריך לעשות אותו הדבר כל החיים! ■

יהודית חנוך

בואי לשבוע בהוליבוד

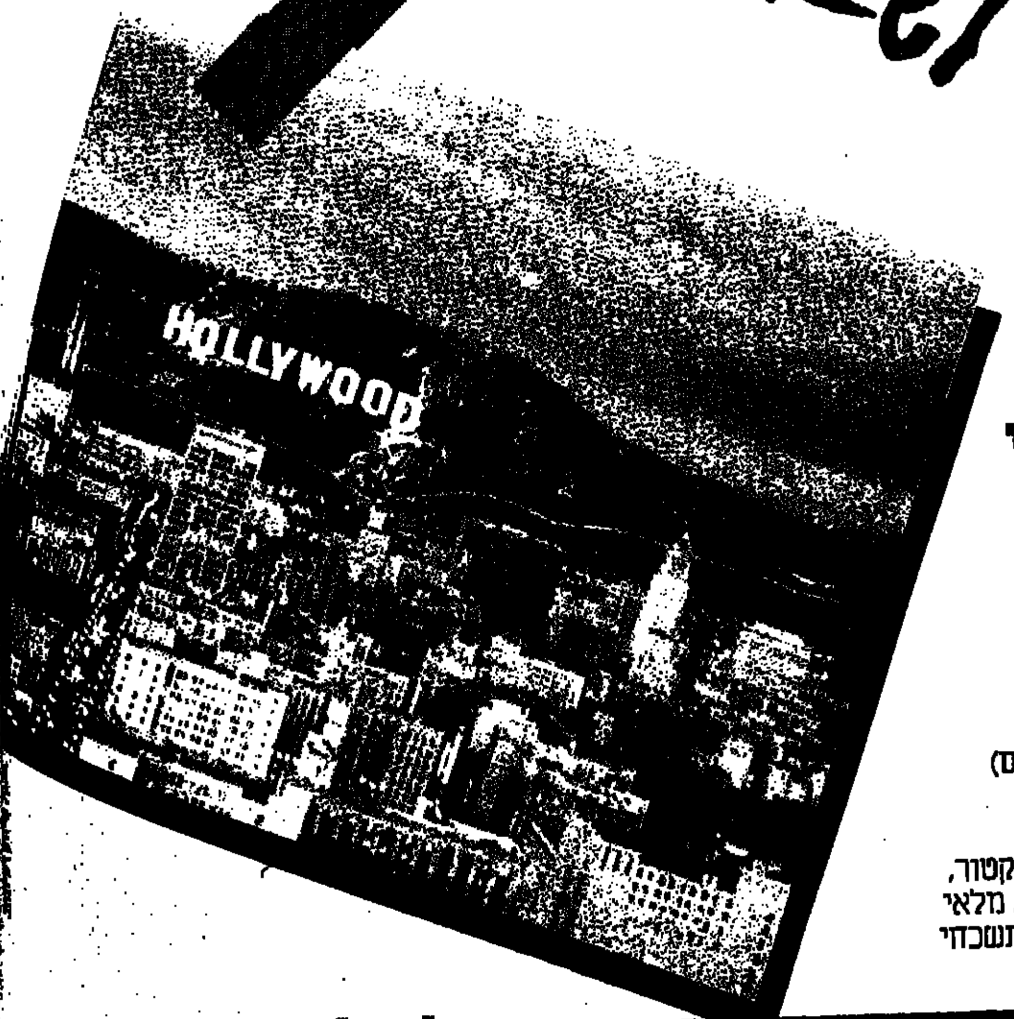

בואי לזכות בטיסה ובשבוע בילוי מהסרטים

חברת מקס פקטור
חוגגת יובל ומזמינה אותך
להשתתף בחגיגה.
במסגרת ארועי היובל, יוגרל
שבוע בהוליבוד
כולל טיסה הלוך ושוב (לא כולל מסים)
ומלון 4 כוכבים!

איך תשתתפי בהגרלה?
בקנותך את מוצרי האיכות של מקס פקטור,
דרשי את גלוית ההשתתפות בהגרלה. מלאי
את הגלויה, שלחי אותה בדואר, ואל תשכחי
את חותמת החנות!

שי לכל קונה

סבון היוקרה "לה ז'רדן"
בקנותך מוצרי מקס פקטור
ב–30 ש"ח ומעלה בתקופת המבצע.*

המבצע עד 30.4.86 בכל הפרפומריות
המשתתפות במבצע, בסופר–פארם,
במשביר לצרכן ובכל בו שלום.
ההגרלה תתקיים ב–18.5.86, במשרדי חברת נוריות
בנוכחות נציגי החברה, משרד הפרסום ורו"ח.
ההשתתפות בהגרלה אסורה
על עובדי החברה ומשרד הפרסום.

תקנון המבצע נמצא בכל החנויות המשתתפות במבצע.

* כפוף להעלאות מחירים בהיתר משרד התמ"ת.

MAX FACTOR
יופי בינלאומי

יבוא והפצה חברת נורית בע"מ

קורים דברים

רייטר רצה דווקא לשכב

רק איתם פעם משתתפי כינוס עושים תרגילי התעמלות תוך כדי ישיבה? זה טוב, אז בזכות פנינת הרצוג, מנהלת המחלקה ליחסים בינלאומיים במשרד הבריאות, זכו משתתפי יום העיון בנושא „יחיד, חברה ובריאות", שנערך בשבוע שעבר במכון ואן ליר בירושלים לקראת יום הבריאות הבינלאומי, לחמש דקות של התעמלות בישיבה, בהדרכת אפרת אמיר ממכון וינגייט.

יום העיון נפתח בהבטחת סגנית שר הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, לשיתוף פעולה של המשרד, והתמקד בקידום הבריאות – הרגלי בריאות נכונים, תזונה נכונה, פעילות גופנית, אחריות אישית והימנעות מהרגלים מזיקים כמו עישון, אלכוהול וסמים. לקראת הסוף נערך תרגיל קבוצתי בהרפיה. ד"ר מיכאל רייטר דווקא רצה שהתרגיל ייערך בשכיבה, אבל בסוף נתרצה, והעביר את התרגיל בישיבה. משתתפי יום העיון, רופאים, אחיות, מדריכי נוער, נציגי צה"ל ונציגי גופים מהתעשיה, עסקו לשעה קלה בכיווצים והרפיות. לדברי גב' הרצוג, כמעט שלא היו משתמטים, והתגובה היתה נלהבת מאוד.

גם הכיבוד היה על טהרת הבריאות: סלטים חיים, עוף, לחמניות מחיטה מלאה, ולקינוח – פירות טריים. להוכיח, שיכול להיות טעים וגם בריא. ■

שרית פרקול

לבגוד או לא לבגוד? – לבגוד!

רק ישיונות מיוחדים לבגידה הבטיחה המפיקה מרים עציוני לשחקנים ולשחקניות בקומדיה „לבגוד או לא לבגוד?", מחזה מצליח בלונדון, בתרגומו של דן אלמגור, למקרה שמישהו מהם חוכך באפשרות זו.

החבורה העליזה של השחקנים, שהחלה בשבוע שעבר את החזרות, (המחזה עולה ב־24 באפריל), חגגה עם צ'ולנט ופונץ' בפאב „האוהל" בתל אביב, וספי ריבלין, הבעל־הבוגד במחזה, עזב את אשת־חיקו, דינה, רק לצורך צילומים עם עלמות החן המשחקות לצידו: איריס קנר, ענת טופול, ענת יקיר־יוגב ובתיה ברק.

לבמאי סטיוון ואיין, צעיר בריטי בלונדיני, שבא לביים את הגירסה העברית, זו הפעם הראשונה בארץ, והוא אומר שקשה לו מאוד עם השפה. „אפילו יותר קשה משוודית. הכל הולך הפוך, צריך להתרכז מאוד", הוא מודה. אבל הוא מפקח על העניינים באמצעות טקסט אנגלי ממוספר, ולדבריו, השחקנים הישראלים מביעים המון בתנועות, וזה עוזר. גם השחקנים מרגישים בהבדל בטמפרמנט. „במאי אנגלי לא צועק ולא משתולל", הסביר השחקן ברוך דוד. ■

רשיון לקומדיה. מימין: ענת טופול, ברוך דוד, ספי ריבלין, איריס קנר, ענת יקיר־יוגב ובתיה ברק. צילום: אורלי פלר

קרובים קרובים

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, מעניק פרס ההסתדרות לתיאטרון ע"ש חנה רובינא לשחקנית ליאורה ריבלין. ■

צילום: י.פ.פ.א.

בית הספר התיכון למסחר
פיטמן
בפקוח משרד החנוך
ת"א. רח' בלפור 38
ביום ג' 15/4/86 תחל ההרשמה לכתות ט', י'
חשבונאות־מיכון, מחשבים, פקידות, מזכירות
כל התלמידים משוחררים משכר לימוד
תעודת גמר ממשלתית + תעודת בגרות
שעות המשרד 8—12 לפנה"צ 4—5 אחה"צ.

דורי ובני בית ספר לספרות נשים ומכון ליופי
Dori & Benny
בפיקוח המקצועי ביותר בארץ
חדש! גם בשיטת וידאו

קורסים בסגנון מודרני למתחילים ולמתקדמים
עצוב וטיפוח השיער ברמה בינלאומית
העבודות נעשות ע"י תלמידים מתקדמים, בפקוח צוות ההדרכה
מבצע לרגל החג:
לחיילות ולסטודנטיות תספורת חינם!
פתוח: בימי א', ג', ד', ה', בשעות 9.30 עד 18.00 רצוף.
בתל־אביב: רח' דיזנגוף 75, טלפון 293773, 03-203428
בירושלים: רח' מרדכי בן־הלל 1, טלפון 02-240171

אצולה מקומית

בילי מוסקונה־לרמן
צילום: דפנה קצור

פיבקו – זוג מעולם אחר

אילן – אדריכל. אביבה – אופנאית. את סגנון החיים שלהם צריך לראות כדי להאמין שהוא קיים. יפו, '86.

„את האינסטיקטים האימהיים שלי העברתי לכלבים. כל הפנציוני מציניי".

אילן פיבקו נולד לתוך עננים מתחלפים של בושם ונקישות קלילות של עקבים גבוהים. בקומה השלישית בבית ברחוב הירקון גרה האופנאית לולה בר. בקומה השנייה התמקמה השגרירות הצרפתית. בקומה הראשונה משפחת פיבקו. אבא – רופא, אמא – עקרת בית מסוגננת. אילן, בן יחיד שנולד אחרי שבע עשרה שנות נישואין. התקופה, תחילת שנות החמישים. במגרש החנייה חנה מכונית ספורט לבנה עם גג פתוח שמושאלת לנשיא לארועים מיוחדים. לבעלי „צ.ד." השכנים ממול, יש קרילק עם חלונות חשמליים. למשפחת פיבקו טלפון ורדיו בטריות ראשונים באיזור. כשכל הנערים בשכונה לובשים סוודרים כחולים עם ריצ'רץ', פיבקו הנער עטוף סוודרים משובצים מקשמיר. אילן זוכר את עצמו יושב מסורק ואחרי אמבטיה צמוד למטפלת

חלל גדול, בלי תמונות, רצפת שיש, חלונות ברזל לבנים. תחושה של ניקיון.

בלילות סילווסטר. מרביק את האף לשמשת החלון ומסתכל איך נשים הדורות בשמלות טאפט נבלעות לתוך מכוניות ארוכות. זכרונות ילדות אריסטוקרטיים למרי בתקופה שאריסטוקרטיה היתה מילה גסה.

אילן פיבקו, ארבעים ושמונה, מעצב, קורא היום לזכרונות הילדות שלו חממה תרבותית. לדעתו כל המעצבים בארץ ספגו אסטתיקה משנת ארבעים ושמונה עם קום המדינה, הוא לעומת זאת, גדל בתוך הרבנים, נשם אותם מהתחלה. בגיל צעיר מאד קלט את היתרונות בלהיות שונה מכולם. היה מתלבשן והבנות אהבו את זה. מהבנים הוא זוכר משפטים אחרים כמו „אתה והאבא העשיר שלך, והטלפון שלכם". לזיכרון האחרון שמצוטט ברייקנות הוא מוסיף הערה קטנה שצריכה לתפקד כהתגוננות „תמיד שידרתי עושר, את השדר הזה אני משדר כנראה עד היום".

אביבה פיבקו, אשתו, מעלה את החיוך הראשון בשיחה כשהוא מזכיר את הסוודרים המשובצים מקשמיר. ככה בדיוק היא זוכרת אותו לפני עשרים וארבע שנים. מגיל חמש עשרה הם יחד. גם לה יש זכרונות מבית פיבקו. לא זכרונות קשים. הזיכרון הראשון שלה הוא תפריט של ארוחה. מנה ראשונה ארטישוק, מנה

כשכל הנערים בשכונה לובשים סוודרים כחולים עם ריצ'רץ', פיבקו הנער עטוף סוודרים משובצים מקשמיר.

אחרונה פרפה לימון בכוסות זכוכית לימוז'. הסכו"מים מותאמים לצבע של המפה לגוון של הקריסטלים. צריך להבין, אביבה באה מבית חלוצי, שורשי, שהיתה בו התנגדות עקרונית לכל התנהגות מלוקקת מדי. ההורים שלה גם לא ראו בהכיבות את הקשר ביניהם אבל היא נדלקה. גילם עבורה את הטעם האבסולוטי. היא התחילה אצלו את תקופת הלימודים. שבע שנים למדה. שמעה מהבוקר עד הערב הערות נוסח: לבי תחליפי בגדים, מה, אין כבר מפיות, האיפור שלך חזק מדי... את המשפטים האלה ספגה ליד כל מי שהיה בסביבה ולא תמיד בצורה עדינה. זוכרת בדיוק את העלבון וגם את החשק שלה לקחת לפעמים אקדח ולירות בו. למה לא ניערה אותו? מורים לא מנערים היא אומרת ואילן נכנס לתוך המשפט שלה עם הסבר יותר מורכב: „נוצרה בי תלות. היתה פה החלטה אנליטית, לא רק רגשנית. היתה לה ההכרה הברורה שהיא רוצה לעבור למחנה שאני מייצג. רצתה להיות חלק מהעלית".

בגיל עשרים ושתים אחרי שבע שנות לימוד הפכה מתלמידה לשותפה. „עד היום", היא אומרת משפט שאמור למנוע אי הבנות, „הוא האבסולוט בטעם, הוא הפלס־מים". כל עבודה שהיא עושה עוברת את המבט שלו. מבט מדוקדק.

הוא ארכיטקט היא מעצבת אופנה. אקסלוסיביים כל אחד בתחומו. עבודות לא שגרתיות. קהל מסויים. יצירות שרחוקות בכמה טונים מהמקובל, הממוצע, הבנאלי. כבר ארבעה חודשים בבית החדש ששיפצו ביפו. דירה עם חלל גדול. קירות גבוהים, לבנים, ריקים. אין זכר לתמונות. רצפת שיש, חלונות ברזל לבנים. הרגשה של נקיון, אילן בתקופת המינימליזם שלו. את העתיקות שהיו להם סגרו במחסן. יש בבית עקרון שנכון לכל עבודה שלו. אילן מדבר על מתח שצריך לקרות בין צורות סגנוניות. למשל: הכבדות של יפו, המסוגננות של אביבה בצרוף הבית הנקי, המאד מודרני. צרוף ששומר על מתח נכון.

להדר נכנסת ביודה. את ביודה גילו יחד עם הבית שהיה סתם חורבה. אילן תיכף ראה את הפוטנציאל

(המשך בעמוד הבא)

(המשך מן העמוד הקודם)

שטמון בה. היא מחזיקה להם את הבית. עושה הכל בכל שעה. משפחה ערבית מוסלמית. בעלה לא מרשה לה לצאת מהבית לעבוד, רק אליהם. הבישולים שלה זוכים לעשר בסולם אילן. אנחנו בשבילה הוליווד, אומרת אביבה. נותנים לה עיתונים, מאגזינים, רואה חיים אחרים. על המגש יש מאפי תרד ירקרקים. לצבע הירוק מותאם הסט הוורוד, המפיות הכתומות המשובצות וספלי זכוכית משולשים מזכוכית דקה לתה. ביורה מניחה על השולחן ונעלמת. אביבה עורכת את השולחן לפי כללים מדוייקים, מרובר, אגב, כתה של עשר בבוקר, זה הכל. אילן מסתכל מהצד. אביבה גומרת, מעיפה בו מבט ומתישבת.

אילן סיים את הטכניון. הצעה מקרית של חבר הביאה אותו להתעסק ברהיטי קש. תוך ארבע שנים, מהיום שהתחיל, פלש ריהוט הקש לסלון הישראלי. תוך שנה וחצי היו לו שני מפעלים וחנות בדיזנגוף בשם „גאזיבו". בשנת שבעים ושבע קש היה מושג יוצא דופן,

„לא במקרה שאין לנו ילדים. מתוך בחירה. ילדים זאת יצירה ואנחנו מלאים ביצירה. אנחנו זקוקים לנקיון, לשקט. את האינסטינקטים האימהיים שלי העברתי לכלבים".

אטרקטיבי, סכס־אפילי במילים שלו. היו בתים עם הדיהוט שלו שהיה מוכן באותו רגע לחתום את השם שלו על הרצפה. היו בתים שכשראה כיסה את העיניים בכפות הידיים. כולם קנו. מכל השכבות.

אחרי תקופת הכמבוק הרגיש שלא רוצה להיות במצב של נותן שרות. רצה לעשות פרוייקטים עיצוביים שיכללו ייזום, הפקה ותכנון. „בית־עגנון" בנווה־צדק היה הפרוייקט הראשון. קנה את הבתים במצב של חורבה ומכר אותם מעוצבים לפרטי פרטים. את הסכומים האדירים לפרוייקטים מסוג זה הוא מגייס ממשקיעים ויזמים פרטיים שמאמינים בו.

אביבה מעצבת אופנה. בסטודיו שלה שנמצא בבית תלויים הדגמים. בין הדגמים מסתובב פודל אחד מתולתל שמקבל כל כמה דקות חיבוק חזק ונשיקות קטנטנות על הפנים. הפודל השני סגור בחדר, יש לו קצת בעיה הוא לא אוהב זרים ומחכה עד שילכו. על שולחן עץ מפוזרים בדים שהיא מביאה כל כמה חודשים מפריז. כל שנה „יש לה את השאנל שלה". המושגים שהיא משתמשת בהם כשמרכבת בגדים הם „גוזלי מחוייט" לנשות עסקים, „גוזלי מרפרף" לכלות ועוד מיני לים בסגנון. התחילה לעצב לבד לפני חמש שנים בערך. בשנה הראשונה היתה חלון הראווה של עצמה. גם דוגמנית, גם מעצבת, גם מוכרת. אנשים שראו אותה מסתובבת עם כובעים נוצצים וסיכות בכיכר המדינה (הדירה הקודמת), לא שוכחים איך נראתה. היום היא מרגישה יותר בינוחה. יודעת שבכל אירוע חברתי יש לה ייצוג מכובד של אחת הלקוחות שלה: ישראלה שטיר, מיקי קם, נורית ירדני, יעל רסקין ואחרות. בערבים יש טלפונים מקליינטיות שרוצות להתייעץ באיזו יצירה שלה לעטוף את עצמן לאירוע מסויים או מה לקחת לשבוע לחו"ל. כעיות. היא מרגישה יותר מסתם ממעצבת, משהו אינטימי כמו אשת סוד שלהן. העבודה תובעת ממנה זמן. „לא במקרה שאין לנו ילדים", היא אומרת פתאום ובלי טיפת מבוכה, „מתוך בחירה. ילדים זאת יצירה ואנחנו מלאים ביצירה, אנחנו זקוקים לנקיון, לשקט. בשבע בערב אני שומעת מהחלונות מסביב צרחות של אמהות בנוסח: גמרת שעורים, תשב לאכול, סדר את התיק. והפרצופים של אנשים עם ילדים מסביב הם פרצופים לא מרוצים. אילן אמר שהוא לא רוצה שילדים יפריעו לנו, יבואו על חשבוננו. אני בשבע בערב נמצאת עם אילן על המרפסת, מול הים, עם כוס יין ביד, יושבים ומדברים על היום שעבר. את האינסטינקטים האמהיים שלי העברתי לכלבים. כל הפוציניו מוציניו והליטופים. היו עשר שנים של לחצים אדירים מהסביבה. היינו שיחת העיר. עמדנו בזה. ברגע שהחלטתי שהנישואים שלי יצליחו, הם מצליחים. את הימים אני מעבירה בקצת לעצב, קצת לארח, קצת לקרוא. לא סובלת משיעמום.

„שיחות של אנשים על הילדים שלהם יכולות מאד לשעמם אותי. זוגות שאין להם ילדים מפתחים איכויות מיוחדות ביניהם. אנחנו יכולים לחיות בינינו על תקן חברים. אני מרגישה עליו אזושהי אחריות מיוחדת. מאד דואגת לו והוא לי. אצלנו בבית לא קיימת תופעה כזאת שאני יוצאת בערב עם חברות ומשאירה אותו לבד. אין לי אנרגיה להשקיע מחוץ לבית. לא רומנים ולא חברות ולא שטויות אחרות. יחד עם זה לא פיתחנו שום תלות משום סוג. הדאגנות שלנו אחד לשני לא רביקה. יש לנו שני חשבונות בנק נפרדים, יש חלוקה ברורה מי משלם לעוזרת ומי מטייל עם הכלבים".

בינתיים, כל צהריים אפשר לראות את אביבה מטיילת כיפו עם שני פודלים קטנים לבנים מסורקים ואוריה משתרכים חמשת הילדים של ביורה. בארוחות הבוקר שלהם הם מדברים ביניהם על הבית החדש הבא שיעברו אליו. בבית הנוכחי הצבע של הכסאות מותאם לגוון של הים מטול. בבית הבא יחשבו על משהו אחר.

שתים עשרה וחצי בצהרים. ביורה יושבת למרגלות המדרגות מקלפת תפוחי אדמה לארוחת צהרים. זאת בתורה חרוצה, אומרת אביבה ונעלמת הרישית מאחורי הדלת. אולי למנוחת צהרים. ■

הצבע של הכסאות מותאם לגוון של הים. בבית הבא יחשבו על משהו אחר.

לא רומאנים, לא חברות ולא שטויות אחרות.

נוריאל ריהוט אנגלי

הרצליה פיתוח –
אזור התעשיה, בנין מרכזים
052-555960
רמת השרון –
ריהוט עתיק בלבד, אזור
התעשיה, נוה מגן, 03-474469
שעות פתיחה –
16.00-19.00, 9.00-14.30, בשבת
בהרצליה 11.00-14.30

מוגש ע"י „קלאס"

בקניון איילון,
בדיזנגוף סנטר,
בלונדון מיניסטור,
בחולון, בבאר־שבע,
בירושלים,
ברחובות, בהרצליה
ועתה גם בחיפה
עומדות לרשות
הקונים חנויות
גדולות ומרווחות,
מעוצבות
בטוב־טעם ומציעות
מבחר של מתנות
שקשה לעמוד בפניו.

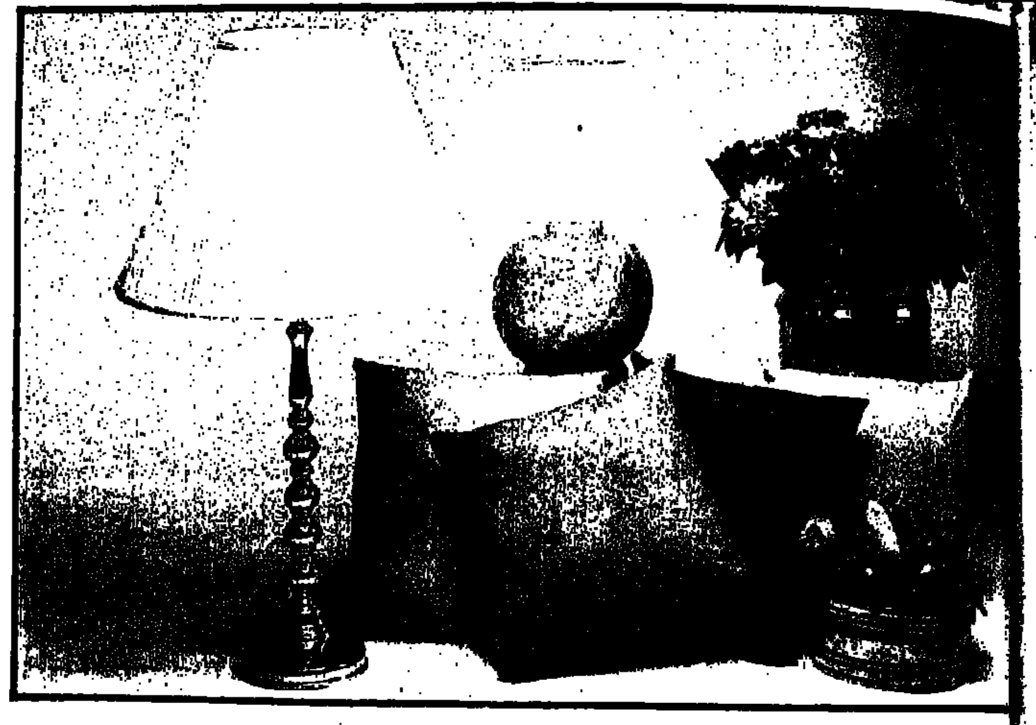

הקו החדש של „קלאס"

מאת: רות פנחסי

טוב טעם איננו תמיד פונקציה של כסף, טוב טעם הוא עניין של תרבות. הכלים והחפצים השונים הממלאים את ביתנו הם בהחלט חלק מתעודת הזהות שלנו. בשנים האחרונות העמיקה המודעות לחשיבות האסתטיקה של כלי הבית גם לצרכי היום יום וגם לצורך אירועים חגיגים: חפצי חן, אביזרי מטבח וכלי הגשה מקבלים היום מעמד חשוב בעיצוב פני הבית ותרבות הדיירים בו.

ברשת המחודשת של חנויות „קלאס" יש ביטוי לכך. רשת „קלאס" נרכשה ע"י חטיבת הקרמיקה של „כור" והודות לשינוי זה קבלה הרשת תנופה גדולה של התפתחות.

אמינות של „כור", עיצוב חדשני ותצוגות עשירות מעמידות את „קלאס" בשורה אחת עם החנויות היוקרתיות לכלי בית. המחירים שווים לכל כיס.

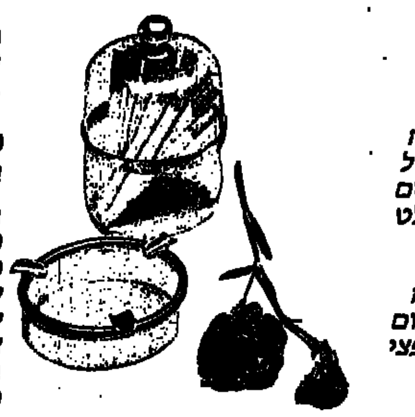

החנויות מרווחות יותר, דגש רב מושם על עיצוב חלונות הראווה וכן על עיצוב פנים החנות בדרך המאפשרת ללקוח לגשת ולהתרשם מכל מגוון המוצרים. קו חדש ניכר גם במוצרים עצמם, מרבית המוצרים מיובאים מאיטליה, גרמניה וצרפת, וההתמקדות היא בקו מודרני קל יותר המתאים את עצמו לסגנון הריהוט ואפילו הניגוד האופנתי. הצבעים השולטים הם: לבן, אדום, שחור, צהוב וורוד. חרשת, הזכוכית והפלסטיק הקשיח הם החומרים השולטים בכיפה. אומרת רבקה אבל, הקניינית של הרשת: „אנו מגיעים היום לתערוכות הבינלאומיות הגדולות ביותר בתחום כלי הבית, שם אנו בוחרים את המוצרים הטובים ביותר. העסקות נתתמות במפעלים המייצרים, דבר המבטיח מחירים מוזלים". ואמנם מי שנכנס היום לאחת מחנויות „קלאס" יופתע מן הקשת הרחבה של המוצרים. אפשר להפוך את הבית לחגיגה אמיתית.

עתה עם התקרב חג הפסח, כאשר הבית הופך למוקד ההשקעה כדאי מאוד לגשת ולהתרשם. דברים רבים שחיינו מביטים בהם בעיניים כלות בתנויות המפוארות של אירופה ניתן להשיג כאן בארץ ובמחיר סביר בהחלט.

מה ניתן היום למצוא בחנויות „קלאס"?

בעצם מה לאו מחלקת זכוכית עשירה ובה מיגוון עצום של כלים וקערות למיניהם. סטים יפים מאוד לשתיה קרה וחמה, פרקולטורים צבעוניים בכל הגדלים, כריות בשלל צבעים ודוגמאות, פרחי משי, כלי קרמיקה ונחושת למיניהם שעוני קיר, מוצרי טכסטיל למטבח, רשתות קשיחות בעיצוב חדשני ובצבעים אופנתיים מאוד, „מארגנות" כל פינה בבית. מתאימות למטבח, לחדר האמבטיה וחדר הילדים. מערכות אוכל מהודרות במחירי הנחה משמעותיים, מפות ומפיות למיניהן, סלים וסלסלות מנצרים מרופדים בבדים פרחוניים מתוצרת איטלקית, מערכות סכו"ם תלויות מעוצבות בקו חדשני, מערכות תבלינים וקופסאות איחסון. כולם שובים את העין ומתאימים לסגנון המטבח הפתוח.

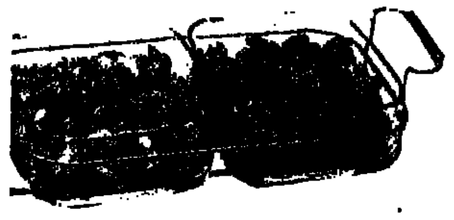

פסח הוא תרוץ מצויין לחידוש ורענן. ומה עם המחירים? צאו וראו הם בהחלט שווים לכל כיס!

„מציאון" – עפ"י המסורת האמריקאית, גם ב„קלאס" בכל חנות תמצא את פינת המציאות ובה עודפי ייבוא ושיווק או מוצרים מסוג ב' בהנחות של עד 60%.

בכל רשת חנויות „קלאס" ניתן למצוא את מוצרי „לפיד" ו„געמן" במחירי המפעל.

מבחר הצעות למתנות חג

- שעון קיר – 45 ש"ח.
- מנורות לילה קטנות – 49.80 ש"ח, בארבעה צבעים: אפור, שחור, ורוד ולבן.
- סט לסלט קערה + כף – 20 ש"ח.
- סט לספגטי – 30 ש"ח.
- כריות בשלל צבעים – 8.70–43 ש"ח.
- סט לשתיה מפלסטיק קשיח – 69 ש"ח.
- קומקומי אמייל יפים – 50–52 ש"ח.
- כלי נחושת גדולים – 39 ש"ח.

חלום דורינא קיץ 86'

[תל־אבי]ב - איוניר, שבא, פולגת, שה־לארה, אנגלנדר, כל־בו שלום, טופ. ירושלים - פולגת, ויגו, חנה כהן, בטי פרקל, שיק פריז, נשים, שטוק, לי ולך, עטרת, לבבית, אפשטיין את ...ס, חיפה - פולגת, פאר, ריבה, ג'סט לוקינג, סוזי, ארבע עונות, פאם, דוכסית, רוגל, אפנת הכרמל, קו חן, אפנת רבקה, דזירה. צפת - גלוריה; עפולה - יפית; כרמיאל - אופנת ...; טבעון - רקפת, ירדן; קרית מוצקין - אפרודיטה, סווס, צברית; חדרה - מהי חן; נתניה - סלון ציפורה, פולגת; רעננה - דורינא; גבעתיים - אפנת ישראל; רמת השרון - וייה ונטו; ...ציון - בוטיק בית הירוק; הרצליה - נילי; פתח תקוה - אורית; נוה אביבים - לי לה לון; יפו - מוטק; חולון - יפה רחל, פנינת חן; ראשון לציון - סלון חוה.

יהודית חנוך

תות על החזה תות על הנעל!

תות־השדה לא ייעלם מהנוף, גם כשהקיץ יגיע. כשנפסיק לאכול אותו, נוכל ללבוש אותו. ציורים של פירות – ובעיקר, תות־שדה בגודל מקסי – מקשטים רבים מבגדי הקיץ. למה דווקא תות־שדה? אולי מפני שזה פרי דקורטיבי וצבעוני, שהכל אוהבים לאכול. בעבר הירבו לקשט בו מפות שולחן ומגבות־מטבח ועכשיו – בגדים. תות־שדה מופיע בהדפסים גדולים וקטנים, על אריגי כותנה וסאטן מבריק. יצרני־סריגים מקשטים בתות את החזה של חולצות־סריג וגם על חולצות טריקו, אפשר למצוא את האדום־האדום הזה, בלי שמנת – וכפי שאתם רואים, הוא ירד אפילו לנעלים. ■

שתיים שניצלו מהפצצה

מעצבות האופנה נועה ארז ומירי שפיר, שביקרו לאחרונה בפאריס, כדי לראות תצוגות בגדי חורף 87', טרם [illegible] מהחוויה המפחידה שעברו שם. השתיים החליטו לערוך סיור־קניות ונכנסו למרכז־חנויות מפואר בשאנז־אליזה, באחת החנויות מצאו שמלה שמצאה חן בעיניהן. „כיוון שהיינו עייפות מכל היום הארוך", הן מספרות, „החלטנו ברגע האחרון לוותר על העניין – ולצאת. כשהתרחקנו קצת מהחנות שמענו פיצוץ [...] התברר לנו, שהפצצה התפוצצה סמוך לחנות שבה היינו ושאנשים שהיו שם נפגעו. יש לנו תחושה שניצלנו בנס. בפעם הבאה כשנבקר בפאריס, אפילו [...] פח־אשפה כבר לא ייראה [...] כמו סתם פח־אשפה". ■

ראש חדש עם פלמינגו

רוצים לתפוש ראש חדש, מהר וטוב? שנו צבע שפתון, החליפו צלליות. הצבעים של החורף זה לא הצבעים של הקיץ. האנשים שעושים תכשירי־איפור יודעים לא רק לשים אותם באריזות מושכות, אלא גם לתת להם שמות מפתים, שמלבישים על איפורים חדשים.

פלמינגו הוא האיפור החדש לקיץ 86' של „אולטימה". זהו שילוב בין צבעים עזים לשפתים ולצפורנים וגוונים עדינים, לאיזור העיניים והלחיים. העינים מאופרות בגווני סגול, ירקרק וחום. החידוש הוא שאת הצללית מושחים לא רק על העפעפיים אלא מסביב לעין כולה. (מלבד העפעף התחתון) ומטשטשים את גבולות הצבע, מעצבי־האיפור מציעים להבליט את השפתים ל„צאת" מקו תחום השפה ולצייר פה מלא יותר (למי שאין), בצבע וורוד־כחול שנקרא "פינק אופאלין". ■

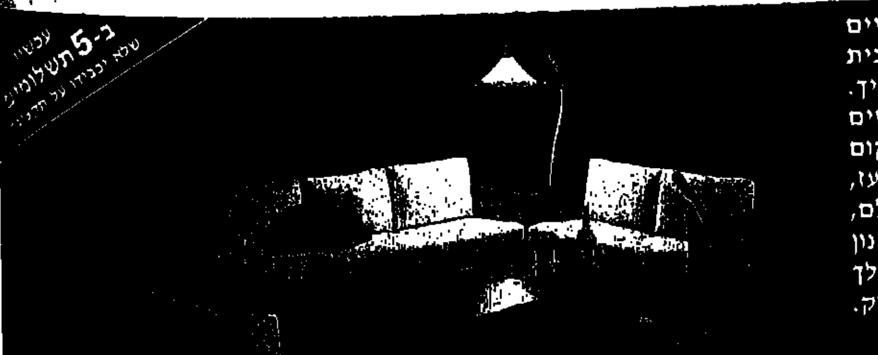

אנחנו רוצים להראות לך עוד...

700 מ"ר של רעיונות מקוריים העושים את דירתך לבית חלומותייך.
בואי לראות וללטף רהיטים חדישים שלא רואים בכל מקום – בסגנון איטלקי נועז, סקנדינבי נקי ומושלם, קלאסי-רומנטי ובסגנון כפרי מיוחד. כדאי לך לבוא גם מרחוק.

בית חלומותי
רעיונות בריהוט.

מפרץ חיפה
כביש עכו-חיפה, צומת קרית אתא
(מאחורי הגלידות) טל. 04-720116.

קורים דברים

ורדינה כהן (כן, אחותו של יזהר) מושכת מבטים. צילום: אורי קונה

שמגיעים אליכם בדואר, ערב ראש השנה, בבקשה לרכוש אותם ולהעביר את התמורה לארגון שלהם. את הציורים היפים, שהם לא רק ביטוי לכשרון אמנותי, אלא לגודלה של רוח האדם, כייצור בלתי־נכנע לגורלו, ראינו עד עכשו רק בתדפיס קטן. עכשו נוכל לראותם במקור. 60 יצירות שצויירו בפה על־ידי עשרת הישראלים, יוצגו בתערוכה שתיפתח במוצ"ש, 12 באפריל, בבית יד־לבנים בהרצליה. ■

ס.ש.סתיו

היה קיפוח?

קיפוח בגלל מוצא — היה. שאול בן־שמחון, יו"ר הארגון העולמי של יהודי צפון־אפריקה, אמר במיפגש עם עצירים צעירים בכלא תל־מונד, כי ארגונו „שם לו למטרה לעזור לשכבות האוכלוסיה שהיו מקופחות שנים רבות ונחלקן אף הודחו לעולם הפשע". אבל הצפון־אפריקנים אינם רוחשים ונשי נקם ועל־כן, הוסיף שהארגון יסייע גם לרבדים שונים באוכלוסיה, "ללא הבדל מוצא ומע". במיפגש השתתפו אסירים צעירים העתידים להשתחרר בעוד כשלושה חודשים וסטודנטים לקרימינולוגיה באוניברסיטת בר־אילן, שאימצו אותם. ■

עופרה הילל

צפרדע עם דגש תימני

הרבה בקבוקי יין וכ־150 איש היו בשבוע שעבר בפתיחת המועדון־מסעדה „הצפרדע", ביפו העתיקה, אבל לאורחים, שהשתוקקו לטעום ממטעמי המטבח, ציפתה אכזבה. בגלל פאנצ'ר (אחד הבעלים, נדי אבנרי איש־„נרגילה", נתקע עם כל האוכל בדרך), לא זכו האורחים — בהם אורי ליפשיץ, שי־„בוננזה", חיים משה, סי חיימן, והרבה אנשי טלוויזיה וגל"צ – לטעום ממעדני המסעדה, שתהיה בעלת אופי ים תיכוני, עם דגש תימני חזק. אבל המקום ציורי מאוד, והיתה שם ורדינה, אחותו היפה של יזהר כהן, שמשכה הרבה מבטים, ומוסיקה טובה עם להקת „בושם" ועם „צוות אל־ף" והחבר'ה רקדו עד השעות הקטנות.

את המקום החדש, שנמצא ליד החוויה הישראלית, פתחו יחד דודיק ואריק („הסליק") ונדי, והם מתכוונים להפעיל שם גם את „הפאב התימני הראשון בעולם", כדברי דודיק. הוא גם טוען, שבכוכים הקטנים והחמודים במרתף המועדון יגישו גאת - עלי הלעיסה החביבים על התימנים – בשביל ראש טוב. אשרי המאמין. ולמה צפרדע? דודיק אומר שזו חיה מאוד חביבה, שלא קיבלה מספיק תשומת לב. אז הנה. ■

שרית פרקול

פה מפיק מרגליות

שרה פוזילוב היתה אחות, עד שמחלה פגעה בה והפכה מוגבלת. לא התייאשה, למדה לצייר, כאשר המכחול בין שיניה. היא מתגוררת בגבעת־ברנר. יעקב אגל, ממושב בני־דרור, לקה בשיתוק ילדים בגיל שנה־וחצי. גם הוא מצייר בפה ולומד אמנות

באוניברסיטה. יצחק גיא מחיפה נפגע בתאונת דרכים, מצייר בפה. יוסי זונר נפצע בעמוד השדרה בעת שירותו הצבאי וגם הוא אינו יכול לאחוז במכחול בידו ועל־כן למד לצייר בפה. הוא גם כותב בפה. ואין כמו יוסי וחבריו, מתאימים שיאמרו עליהם שיש להם פה מפיק מרגליות. לאו דווקא בדיבור, אבל בטח בציור.

בארץ חיים עשרה אמנים המציירים בפה. בעולם יש מאות, וגם מציירים ברגל. אתם אולי מכירים מקצת עבודותיהם, מכרטיסי־ברכה ולוחות־שנה,

★ מלון ★★★★ כוכבים היחיד באזור ים המלח
★ חדרים מרווחים ומפוארים • מצויידים בטלביזיה צבעונית ווידאו במעגל סגור
★ מטבח בינלאומי לאניני טעם
★ חוף ים פרטי
★ בריכת מי ים המלח פנימית, בריכות גפרית, טיפולי בוץ, טיפולי אדים
★ פעילויות ספורט ואירועי בידור

מלון מרחצאות מוריה ים המלח

סדום, טל' להזמנות: 84221/2(057)-217088, 219166(03) לפחות פעם בשנה!

מעתה קל לך יותר לקנות מוצרי הלבשה תחתונה עבורך ולכל המשפחה. כל מה שעלייך לעשות זה לבחור בדלתא!

דלתא מציעה לך 2 סדרות מלאות של תחתונים, גופיות, חולצות וגרביים, בכולם הקפידה על האיכות והגימור, במגוון מחירים וסגנונות. הכנסי לאחת החנויות, ובחרי לך את הדלתא שלך. להשיג בחנויות ההלבשה, חנויות הכל-בו, רשתות המזון בשרות עצמי וברשת חנויות טתה.

סדרת "עלה-כחול"

חדש מדלתא. סדרת חסכון מושלמת "עלה-כחול". זוהי הדרך שמציעה לך דלתא, לקנות מוצרי הלבשה תחתונה בהוצאה נמוכה יותר, אך בלי לוותר על האיכות.
שימי לב: התחתונים והגרביים - 2 באריזה, המחיר המופיע הוא ל-2 מוצרים.

מבצע

15% הנחה על כל תחתוני הנשים "עלה-כחול".

אל תחפשי מציאות בשווקים, דלתא מציעה לך סדרה חסכונית, מלאה, בחנות הקרובה לביתך.

סדרת "עלה-ירוק"

על הסדרה הקלאסית שלנו אין צורך להרחיב את הדיבור, את מכירה אותה כבר שנים רבות.

המוצרים כולם מכותנה משובחת, שעובדה בטכנולוגיה מתקדמת אפילו לבדים עדינים ודקיקים ביותר, חלקם בסריגת ז'קארד אופנתית.
העלה הירוק, את זוכרת.

טבעי שלובשים דלתא.

...אליהו ענתבי (משמאל) בשעת ניתוח. חברים „פתחו סניפים" בכל מיני חוצלארצים. הוא – כאן.

אדם

באיזמל רך

פרופ' אליהו ענתבי, דור עשירי בארץ – צפת ויפו – צבר מהזן הכי־הכי שורשי אבל בלי קוצים, עומד בראש החוג לכירורגיה באוניברסיטת תל־אביב. „אף אחד לא מתיימר להיות סופרמן", הוא אומר, „אבל רופא צריך להיות רופא טוב. לא בינוני".

אורית הראל
צילום: רני שיראי

הוא מנומס, מעונב, אלגנטי. מלא סבלנות, מדבר בקול שקט ומנומס, לא מתרגז, לא גולש לסלאנג, כל משפט מדוד, דיפלומטי. קשה להאמין שזה צבר, מהזן הכי שורשי שיש, דור עשירי בארץ. ועוד מצפת. [illegible] אליהו ענתבי הוא צבר בלי קוצים.

איש הזה, בעל החיוך הסימפאטי, ראש החוג לכי־רורגיה באוניברסיטת תל אביב ומנהל המחלקה הכי־רורגית בבית חולים השרון, הוא „אנדר־סטייטמנט" על מושג הרופא הבכיר, כפי שהוא מצטייר בדמיונם של כל סחרני בתי החולים ויראי־הרופאים למיניהם.

השורשים שלו בצפת, ב„משפחות רבנים ותיקה ומי־בוססת". היו שם במשפחה מלבד רבנים, גם הרבה מו־רים, אפילו מנהל בית ספר, רופאים – לא היו. אבל בפלשתינה הגדולה והמתפתחת היו בעיות שקצת מוכי־רות את ישראל הנתונה כחבלי התבגרות, כמו למשל, מקורות פרנסה לצעירים בישובים הקטנים. וככה, אבא של אליהו, עוד לפני שהיה אבא שלו, אך עול פרנסה כבר היה מוטל עליו כי אבא שלו (סבא של אליהו) נפטר, נדד ממעוזה של משפחת ענתבי בצפת, לתל אביב, עיר גדולה גם במושגים של פלשתינה הקטנה, והלך לעבוד בעיריה. במתגרות סיפורי המשפחה, שכ־תב כשהיה בפנסיה, טרח לציין כי התקבל כפקיד הד'21 בעיריה. אז עוד אפשר היה לספור את כל הפקידים בעיריה, ולדעת בדיוק איפה אתה בהירארכיה המוניציפ־לית.

מצד אמו תקועים שורשיו של פרופ' ענתבי במשפ־חת מטלון השורשית מיפו.

אליהו כבר נולד בתל אביב. כשהיה ילד, חשב להי־ות מהנדס. אבל איפשהו בשמינית החליט ללכת לל־מוד רפואה. „או להתקבל לרפואה היה קשה, זה נראה מקצוע עם הרבה הילה וכבוד. היום", הוא מחייך, „אני

(המשך בעמוד הבא)

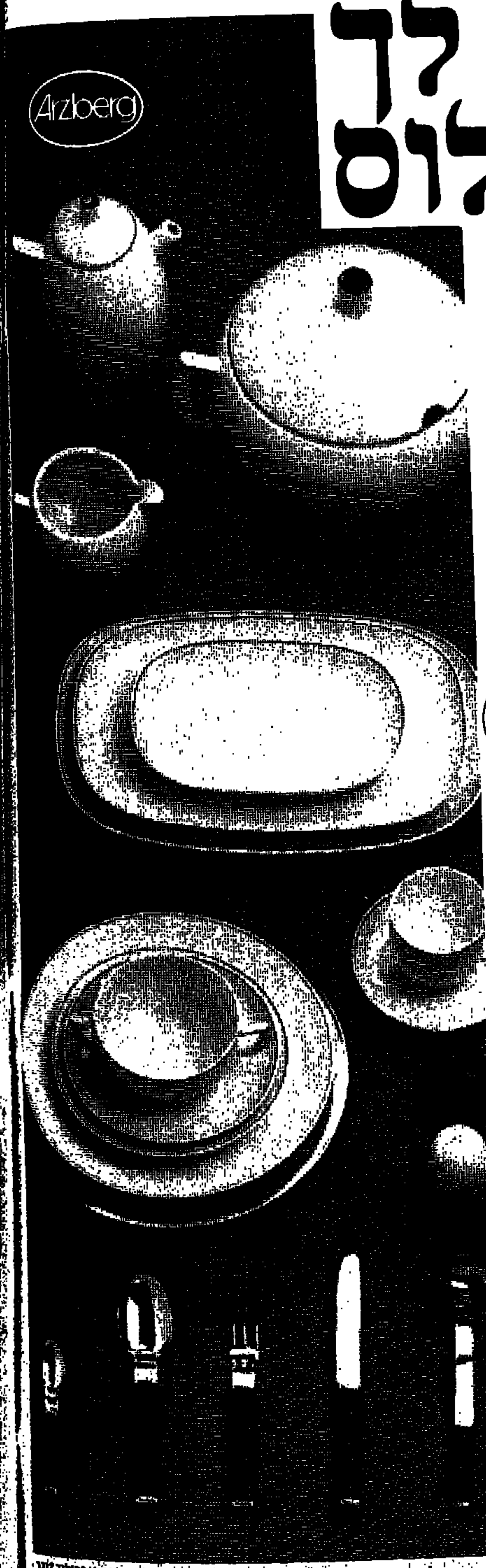

השנה, עשי לך פסח פלוס

השנה, עשי לך סדר פסח טעים - ובטעם טוב, הטעם של דניש פלוס.
במיוחד לשולחן הסדר:
מערכות קפה ואוכל מתוצרת ARZBERG גרמניה, ומתוצרת (WEDGWOOD) ADAMS מאנגליה, צלחות, כוסות, כוסיות ואגרטלים מזכוכית וקריסטל. מאיטליה ומשבדיה, מבחר סכו"ים בעיצובים קלאסיים או מודרניים, בלעדיים לדניש פלוס, במחירים המתאימים לכל תקציב.

* * *

PARTY-SET תוצרת TIRSCHENREUTH גרמניה, מערכת מודולרית מפורצלן המתאימה את עצמה לצרכי האירוח שלך. מתאימה כצלחת פסח מרכזית או בווריאציות רבות לאירוח:

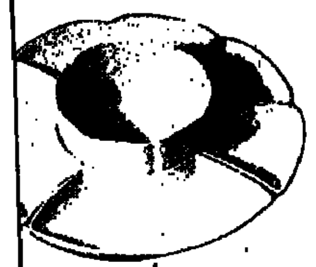

לארוחת מזנון, או על שולחן האוכל שלך להגשת המנה המרכזית פלוס כל התוספות. המחיר למערכת בפורצלן לבן 128.83 ש"ח.

לצעירים ברוחם מחברת IVV איטליה, במיוחד למשקאות הצוננים - כד למים מעוצב להפליא, עשוי מקריסטל, בעבודת יד עם ידיות צבעוניות; בלבן, שחור, צהוב או שקוף.

כוסות יפהפיות מקריסטל ליין אדום, יין לבן, אפריטיף ושמפניה. בדניש פלוס תוכלי לקנות סט כוסות המתאים לכל ארוע מתוצרת איטליה ושוודיה.

חג בלב... מאיטליה, מבחר מרהיב וחדש של אגרטלים מקריסטל בעבודת יד תוצרת חברת IVV, לדוגמא:
PRIMAVERA - אגרטל מרשים בצורת פרח ב-3 גדלים.
החל מ-26.70 ש"ח
ALIBI - אגרטל גבוה לפרח בודד **החל מ-15.7 ש"ח**

בואי לדניש פלוס ובחרי לך מתכלים הנפלאים שיעניקו לך ולאורחיך חג שמח.
אפשרות לתשלום באמצעות כרטיסי אשראי: ויזה ישראכרט ודיינרס קלוב.
הסדרי תשלומים לבעלי ויזה ודיינרס קלוב.

CITY CREATIVE
לאניני הטעם!
מערכת כלי אוכל וקפה מפורצלן בסגנון art deco תוצרת מפעלי ARZBERG גרמניה, שהינה החברה המובילה בעיצוב וייצור מערכות כלי אוכל וקפה ומוצרי נוי מפורצלן, בעיצוב אמנים ופסלים ידועי שם בעולם. מפעלי ARZBERG נוסדו לפני כ-150 שנה ומוצריהם זוכים בקביעות בפרסים החשובים ביותר בעולם העיצוב.
לדוגמא: המחיר למערכת אוכל creative הכוללת 18 חלקים 336 ש"ח.

SUMMER DELIGHT
מתוצרת ADAMS, אנגליה (מקבוצת WEDGWOOD) ספקים רשמיים של בית המלוכה האנגלי, הבאנו בשבילך סט כלי אוכל והגשה בעיצוב אביבי.
כל הכלים מתאימים לשימוש במקפיא, בתנור ובתנורי מיקרו-גל.

מבצע פסח:
10% הנחה על כל מערכות האוכל והקפה בדניש פלוס.

GENSE משוודיה מערכת כלי בישול והגשה לשולחן.
מערכת משולבת מזכוכית חסינת אש ומעמדי הגשה מנחושת בוהקת או בציפוי כסף.
לדוגמא: כלי אובלי לפשטידות **החל מ-47.36 ש"ח**

ZIG-ZAG סכו"ם לארוחות חגיגיות, אלגנטי ומרשים במיוחד עשוי מפלדת אלחלד עם ידיות בשחור או לבן תוצרת GENSE שוודיה.

DANISH PLUS

דניש פלוס: תל-אביב: ככר המדינה, רח' ה' באייר 62 רמת-גן: דרך ז'בוטינסקי 104; קניון אילון, דרך אבא הלל רמת-השרון: רב מכר, כביש החוף צומת גלילות כפר-שמריהו: מרכז מסחרי חיפה: ככר סטלה מאריס כרמל צרפתי ירושלים: רח' שמאי 16 באר-שבע: רח' חברון 4 (בחנות דניש)

לצחצוח שיניים נכון אתה חייב דנטון®

מה יש בדנטון שאין במברשות שיניים אחרות?

- *מברשת השיניים דנטון פותחה בייעוץ צמוד של רופאי שיניים.
- לדנטון זיפי ניילון עשויים מ־TYNEX מתוצרת DUPONT שוויץ. הם דקים גמישים וחודרים לכל פינה.
- זיפי הניילון המיוחדים מעוגלים בקצוות ומונעים פציעת החניכיים ופגיעה בציפוי האמאיל של השיניים.
- הזיפים המשובחים מבטיחים היגיינה מלאה - ניתן לשטוף אותם במים רותחים.
- למברשות דנטון שלוש או ארבע שורות זיפים ו־3 דרגות קושי שונות: רכה במיוחד, רכה ובינונית. וכן מברשת מיוחדת לילדים.
- מברשות דנטון מיוצרות בפס יצור אוטומטי ללא מגע יד אדם ולפי ידע בינלאומי.
- דנטון משווקת בארה"ב, לאחר בדיקת איכות מחמירה ומדוקדקת.

יצרן: המברשת רוחמה.
משווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ, רח' אמעל 17 פתח־תקווה, טלפון: 03-9233273/4.

דנטון

להשיג ברשתות השיווק, הסופרמרקטים, בתי המרקחת וחנויות למוצרי נקיון.

„כשעושית טעות יש בירורים ובדיקות. לא מטאטאים מתחת לשטיח".

(המשך מן העמוד הקודם)

יודע שזה מקצוע קשה שדורש הרבה, ושלא הכרתי אותו". התל אביבי המובהק הלך ללמוד בבית הספר היחיד לרפואה שהיה אז בארץ, בירושלים. היה פעם מצב כזה, שללמוד רפואה היה „בלי לבחור".

את הלימודים התחיל עם עוד 50 עמיתים, מתוכם נשרו כמה, אבל בסוף סיימו במחזור 78', כי באמצע היו עולים שהצטרפו. הוא זוכר מספרים מדוייקים, שומר על קשר עם החברים ללימודים, שחלק לא קטן מהם „פתח סניפים" בכל מיני חוצלארצים. הוא אינו מבקר אותם, מבין את הפיתוי הכספי שקרץ להם. והוא עצמו „כשבנאדם הולך להתפתות, צריך להסתכל על הכל – משפחה, חברים. כסף זה לא הכל". להם שם טוב, לו כאן טוב.

שטויות בחמישה רגעים

קצת קשה לראות בפרופסור של היום תלמיד נרעש ממוריו, אבל פעם הוא היה משהו כזה. את הלימודים הוא זוכר כחוויה, והיו מורים שהעריץ, שחיקה, שהשפיעו ומשפיעים עד היום. אפילו עוד לפני בית הספר לרפואה. בתיכון למשל, היה לו מורה למתימטיקה ארתו העריץ, „כי הוא לימד אותנו לחשוב". הילדים שלו היום, ויש לו ארבעה כאלה, בני 17 וחצי, 16, 10 ושמונה וחצי, בעצם גם חבים תודה למורה ההוא, שבזכותו אבא, שכבר מזמן גמר עם מתימטיקה של בית ספר, מסוגל לעזור לפתור ולהבין בעיות ותרגילים מעולם אחר. קוריוז שהוא זוכר ממורה מרשים בבית הספר לרפואה: בשנה ב', לימד אותם פרופסור ישעיהו לייבוביץ כימיה אורגנית, מקצוע גדול וחשוב. כשבא מועד הבחינה, שמו התלמידים לב שלכל נבחן מקדיש הפרופסור רק כעשר דקות, לעומת הבחינות הארוכות יותר במקצועות האחרים, הפחות חשובים. „אז הוחלט שהוועד ימחה בפניו על הבחינה הקצרה", הוא נזכר, „ושני בחורים נכנסו אליו והציגו את הטענה. ענה לייבוביץ: אתם לא יודעים כמה שטויות אפשר להגיד בחמישה רגעים. וכמה שזה נכון", מוסיף כמו לאחר מחשבה שניה, המורה של היום.

"המעבר החד ביותר הוא מסטודנט לסטאז'ר", הוא אומר. „את היום הראשון בבית החולים זוכרים שנים. התרגשתי כשלבשתי בפעם הראשונה חלוק רופא. המעבר, בין לענות בבחינה, מה צריך לעשות, לבין להגיד לאחות להביא מזרק עם", הוא מעבר חד, של יום". אחרי כך, המסלול סטאז'ר, מתמחה, דוקטור, הוא בעצם ארמי־סטרטיבי. בפעם הראשונה לראות מכתב

> ריגושים היום לא נובעים מחלוק לבן או מהעובדה שהאחות מצייתת להוראות שלו, אבל הם בהחלט לא נעלמו. היום האתגרים הם בחדר הניתוח, בטכניקות חדישות, בניתוחים מסובכים.

ממוען לד"ר ענתבי נראה לו מוזר, אבל ההתרגשות הגדולה של להיות רופא כבר היתה מאחוריו.

את הסטאז' עשה בתל השומר, כששיבא לא היה שם „על שם", אלא שם של מנהל מחלקה נודע. אז המקום היה משפחתי, כולם הכירו את כולם, רופאים היו באים לעבודה באוטובוס, ולא היתה בכלל מחלקת יולדות, שלא לדבר על חדרי לידה פרטיים וכיסא לידה. אי־פרדפו יולדות, הוא נזכר שלילה אחד, כשהיה סטאז'ר תורן, קראו לו למחלקה פנימית, ושם מצא אשה שהיתה בחודש התשיעי להריונה, חולה בדלקת ריאות, עומדת באמצע שלולית. כשהשכיבו אותה במיטה, הסתבר שהלידה כבר התחילה. גינקולוג הוזעק, אבל בינתיים נאלץ הסטאז'ר הירוק ליילד, כי הגברת לא בדיוק חיכתה לגינקולוג. עם נסיון אפס ותיאוריה טריה בראש, יילד את האשה בהצלחה, וחיכה לאיזו טפיחות על השכם כשהגיע הגינקולוג. זה, בלי תוכחות, הושיב אותו על כסא כשהגיע ועשה לו בוחן קצר על שיטות מיילדות. שלא יחשוב שעשה משהו כביר כל כך.

בתחילת הסטאז' לא בדיוק ידע במה הוא רוצה להתמחות. מה שכן ידע, זה שאינו רוצה להיות רופא עור וגם לא פסיכיאטר. כשהגיע לתל השומר, סידר לו „מלך הסטאז'רים" (כך כונה הסטאז'ר שסידר את סבב הסטאז' לכולם), את סדר המחלקות בהן יעבור, ולקח אותו לסיור במחלקה הראשונה בה אמור היה להתחיל. כשיצאו משם, פגשו בחצר את ד"ר שיבא. ה„מלך" ערך היכרות, שיבא הזמין את הסטאז'ר החדש להתלוות אליו בביקור רופאים במחלקה שלו, ובסיומו הזמין אותו „להתחיל בינתיים, רק לשבועיים", במחלקה שלו. השבועיים נמשכו ששה חודשים, עד שלא היתה כבר ברירה והוא היה צריך לעבור למחלקות אחרות. אך שם בהמשך, במחלקה הכירורגית, החליט שזה יהיה התחום שלו. זה מה שהוא אוהב.

עין מזכוכית

האהבה למקצוע היא מוטיב עיקרי אצלו. מה שאוהבים, הוא מאמין, עושים טוב, ונהנים ממנו. ורופא צריך להיות רופא טוב, לא בינוני. כמנהל מחלקה הוא רואה כחלק מתפקידו את הצורך לנסות ולכוון אנשים, ומי שכירורגיה היא לא תחום שהוא מצטיין בו, להפנות אותו למשהו אחר. „מספר פעמים יעצתי לאנשים להחליף תחום התמחות והם תמיד קיבלו את זה רע", הוא מספר. „נחשבתי תקופה מסוימת קשה בגלל העצה הזו שיעצתי לאחרים". אבל, כבר עברו כמה שנים, ויש אנשים שבגללו עזבו את הכירורגיה, והפכו ל„רופאים מהשורה הראשונה" בתחומים אחרים.

והשורה הראשונה, כך נדמה כשמקשיבים לו, היא המקום בו אדם צריך לשאוף כל הזמן להתייצב. לא חשוב באיזה תחום, חשוב איפה באותו תחום.

דרך ארוכה עשה הסטאז'ר ה„יורם", שגילה שהוא שרופא הודיע לו שמגיעה עם הרעלת בוביטוראטים (כדורי שינה), ונטולת רפלקסים, היא בעצם גברת עם רפלקסים תקינים אבל עין מזכוכית, מאז ועד היום. הוא אפילו כבר לא הד"ר ענתבי היחיד במשפחה, יש עוד שלושה. ומי יודע, אולי גם בנו ילך בעקבותיו, ככה הוא אומר לפחות, נכון לעכשיו. ריגושים היום לא נובעים מחלוק לבן או מהעובדה שאחות מצייתת להוראות שלו, אבל הם בהחלט לא נעלמו. היום האתגרים הם בחדר הניתוחים, בטכניקות חדישות, בניתוחים מסובכים.

„זה מקצוע מעניין, מלא סיפוק, מקצוע שהוא גם חובי", הוא אומר, „מה שיפה הוא שאין רוטינות, כל מקרה חדש ומעניין". מקצוע שהוא גם הובי, שמתפרש על פני מחלקה בבית חולים, חוג באוניברסיטה ומיזוּאה פרטית, ועוד פעם־פעמיים בשנה כינוס, הוא מקצוע שממלא הרבה־הרבה שעות. איך חיים עם זה במשפחת ענתבי, לדברי ראש המשפחה, חיים טוב. „שני הצדדים – המשפחה ואני – למדים לחיות עם השעות הקשרים", הוא מנסח בדיפלומטיות.

– מאחורי כל רופא מצליח צריכה לעמוד אשה מצליחה?

„זה עוזר", הוא נחלץ בדיפלומטיות מכל חשד של שוביניזם, „לי אין מה להתלונן בתחום הזה".

לא משחק אלוהים

בשבוע שעבר ישב בראש כינוס בינלאומי, בו נערך סימפוזיון על כירורגית כלי דם. „לא מכל כינוס יוצא פרס נובל", הוא מסביר, „אבל תמיד יש דברים חדשים וחשוב לחזור עם החיזוק שאנחנו עושים אותו הדבר כמו אחרים, יושבים במקום טוב". על המקום בשורה הראשונה צריך לשמור.

כל זה לא אומר שלא עושים טעויות. עושים. „אף אחד לא משחק אלוהים או מתיימר להיות סופרמן", הוא אומר, „יש טעויות בכל מקצוע שעוסקים בו בני אדם". כשנעשית טעות, יש בירורים ובדיקות, ולא מטאטאים מתחת לשטיח, הוא מדגיש. יש גם טעויות לגיטימיות, הוא מבהיר, כאלה שצריכות להיות, ואם אין – מחפשים אותן. נשמע כמעט מפחיד. פירוש הדבר, הוא מסביר, שבבדיקת אפנדיציטיס, למשל, אין בדיקה חיצונית שמראה מתי זו דלקת ומתי לא, ויש אחוז מסוים של טעות איבחון – כשחושבים שזה כן, כשזה לא – שמצפים לה. ככה, פשוט. היה אצלו במחלקה פעם רופא מתחיל, הוא נזכר, שעשה טעות, וקיבל על כך „מנה". הגיב הבחור ש„מי שעוסק בתנובה – שובר ביצים", ענה לו ענתבי, „ומי ששובר הרבה ביצים בתנובה – מפוטר".

„בכירורגיה", הוא מחייך באותה שלווה בה דיבר אלי שעתיים ומשהו קודם לכן, „הכל סיכונים מחושבים. כל דבר צריך להישקל כנגד האלטרנטיבה". קיסינג'ר לא היה מנסח את זה טוב יותר. ■

מקום

ס.ש. סתיו

קדחת הכנות בברגן

■ אתם תשבו בכורסה, מול הטלוויזיה, ותחלמו על מלכת הפיורדים בה יתקיים האירוויזיון ■ מי שיסע לשם, לתחרות הזמר או בזמן כלשהו, צריך להתפלל שלא יירד גשם ■ למי שתפילתו תתקבל, מובטחת חויה נהדרת, בעיר יפהפיה ומסבירת־פנים ■

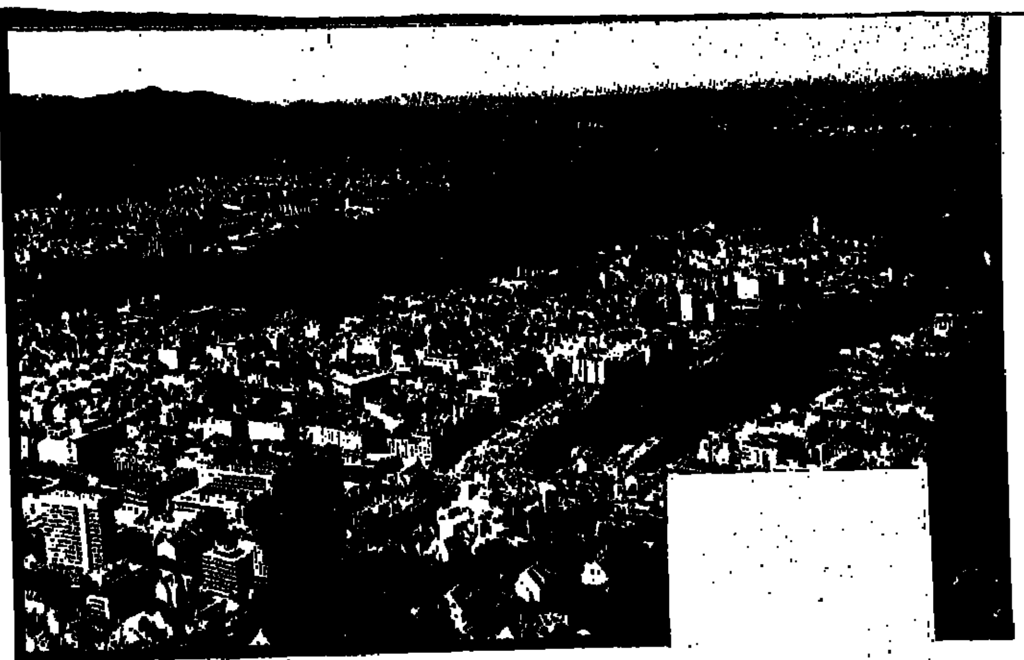

ברגן היפה מחכה לזמרים שיחממו בה את האווירה

ילד ישראלי נסע פעם עם הוריו לברגן, העיר שבה ייערך השנה האירוויזיון. כל הדרך מילמל „לא כדאי לנסוע לשם, בטח יירד גשם. בספר הגיאוגרפיה שלי כתוב ש־334 ימים בשנה מעונן ויורד גשם או שלג בברגן. אז למה אתם חושבים שמזג האוויר יהיה יפה דווקא בשבילנו?"

ודווקא היה יפה. העיר המקסימה הראתה למשפחה הישראלית את כל תמורותיה. הים הכחול והסירות הצבעוניות, ההר שעליו אפשר לטפס ברכבל, או ברגל, למיטיבי־טיפוס, כדי להתבסם מיפי הנוף. הבתים הססגוניים המקיפים את שוק

תרגים, בו ניתן לקנות גם סוודרים נורווגיים משגעים, נעלי־בית וכפפות מפרוות כלביים ומהולא. כל אלה מחכים, בלי הבטחה לימים שטופי־שמש, גם להמונים שיפשטו על ברגן לקראת ה־3 במאי, לרגל תחרות הזמר העולמית. אבל שמש או לא־שמש, ברגן מצויה בקדחת הכנות וכמו תמיד, מאירה פניה לתייר.

כל העיר מגוייסת לקראת האירוע, כל בית, כל מוסד, כל אחד מ־210 אלף תושביה. בבית־ספר נייגארד יחלקו לאורחים תג־״כניסה לאורי עים

השונים. התושבים יקשטו את בתיהם. בחנויות ... את מלאי המיזכרות, פסלונים מעצמות דגים, ... ספינות של ויקינגים, קרני אייל הצפון ובובות ... הלא הם השדונים השובבים של ארצות הצפון. ... המיועד לעתונות ולסתם הובבי־זמר יהיו שירותי... רוכן לצרכי צילום והקלטה, דואר, סוכנות נסיעות ושאר דברים שימושיים. המרכז ממוקם באחת הקומות של היכל הקונצרטים „גריגהאלך", האולם על־שם גריג שבו תיערך התחרות.

המלחין אדוארד גריג הוא ממפורסמי הבנים של נורווגיה בכלל ושל ברגן בפרט. לא בדיוק מלחין של שירים בנוסח ארוויזיון. ולא בדיוק לשם תחרות זמר־קל יזם לפני 88 שנים הקמת אולם קונצרטים קבוע בשביל התזמורת הסימפונית של ברגן, מוותיקות התזמורות בעולם. רק לפני שנים מעטות קרם הרעיון של גריג עור וגידים, כלומר זכוכית, אלומיניום ו... ארכיטקט דני בן 28 זכה בתחרות עולמית להקמת האולם שבו ייערך האירוויזיון והוא הושלם רק לפני שמונה שנים.

ברגן היפה מנצלת את ההזדמנות, לעידוד התיירות בכלל, וגם לקידומה כמרכז של מסחר בינלאומי. לא בכדי מכונה העיר היפה כ„בירת הפיורדים". האזור שבו היא שוכנת אינו היפה במפרציה של נורווגיה, ארץ הפיורדים, אך העיר עצמה היא בין היפות בסקנדינוויה ובעולם כולו. היא נוסדה לפני 900 שנה ובמאות ה־12 וה־13 היתה עיר הבירה של כל המדינה, בטרם העבירו שליטי נורווגיה את מקום מושבם לבירה הנוכחית, אוסלו. אך ברגן המשיכה להתפתח כמרכז מסחרי ממדרגה ראשונה, נמל כניסה ומוצא לסחורות, עצים, פרוות, צמר וכמבון, דגים. וכמרכז תיירות, כמבון.

גם תיירי האירוויזיון יפונקו בתנובת הוייג של הסביבה. שרי צוריאל, מוטי גלעדי ושות' יאכלו דג־יסלמון מעושנים ומשובחים בשיטת „תפוס כל יכולתך", באחת מקבלות הפנים. צלמים וצוותי טלוויזיה יוכלו לקבל את שירותיה של מכונית־כבאות שתישא אותם לגבהים לצורך צילום מזוויות משונות. „טיולי תכלת" מיועדים לאוהבי הכלת־מתוכנן: ... אוטובוסים יעמוד לרשותם, אך היעד של כל טיול יהיה סודי, כל אוטובוס ויעד סודי שונה.

מה לא יהיה בברגן בתקופת האירוויזיון! העיר ותושביה יוצאים מגידרם כדי לנצל עד תום את היותם לערב אחד מרכז העולם כולו, כאשר מיליונים רבים יצפו באירוויזיון. להנאתם של אלפי התיירים שיבואו, הוכנו מירוץ־סוסים ותצוגת „פיסול בפרחים", שייט בפיורדים ותחרויות קפיצה מסחררות של אלופי־סקי, זיקוקין, להקות של ריקודי־עם ו־1,000 נגנים צעירים של תזמורות כלי־נשיפה מקצועיות ושל חובבים. שירה, נגינה וריקודים יהיו בכל פינת רחוב, לא רק באולם הקונצרטים ולא רק בערב התחרות. סוף אפריל ותחילת מאי הם גם ימי התעוררות בארצות סקנדינוויה, מתרדמת החורף הארוכה. בלילות הארוכים של השנה הבאה, יהיה לתושבי ברגן על מה לדבר.

ולכם, על מה לחלום, כשתשבו בכורסה, מול הטלוויזיה, ותחוש... אצבעות לשיר הישראלי. ■

„גריגהאלך" – אולם הקונצרטים שם תיערך תחרות האירוויזיון

MADE IN GERMANY

מחקר ופתוח של טובי המהנדסים במפעלי א.א.ג. – גרמניה, הביאו להצגת מכונות הכביסה האלקטרוניות שאין דומה להן.

* פסגת הטכנולוגיה המתקדמת, מופעלת המכונה האלקטרונית ע"י כרטיסים אלקטרוניים ויש בה רק כ־⅓ ממספר החלקים במכונה רגילה. לכן, היא אמינה יותר וקלה בהפעלה ובשרות לשנים רבות.

* האלקטרוניות של א.א.ג. מובטחות 15 שנות בטוח אחריות ע"י EVIS, למרות שהחוק מחייב 6 שנים בלבד!!!

* האלקטרוניות של א.א.ג., הותאמו לחידושי הטקסטיל האחרונים, ויש בהן תכניות מיוחדות לצמר ולאריגים עדינים. הן שקטות וחסכוניות יותר ויש בהן תכניות מיוחדות לחסכון במים וחשמל.

★ התוף (48 ליטר, 5-6 ק"ג), הדוד וגופי החימום עשויים נירוסטה והגוף החיצוני מצופה ב־3 שכבות של אבץ וצבע אמאייל. המשטח העליון מתפרק לשם התאמה לריהוט (BUILT IN).

לבחירתכם 2 דגמים:
"לבמט-בלה" מכונת היוקרה של א.א.ג.
"לבמט N 505" מכונת הכביסה במחיר המפתיע ביותר בשוק הישראלי.

מעתה יש בישראל רק 2 סוגים של מכונות כביסה; האלקטרוניות של א.א.ג. — וכל השאר...

שרות ואחריות
אויס EVIS

AEG
מסורת של איכות!
להשיג רק בחנויות המובחרות.

אלעזר פרסומאים

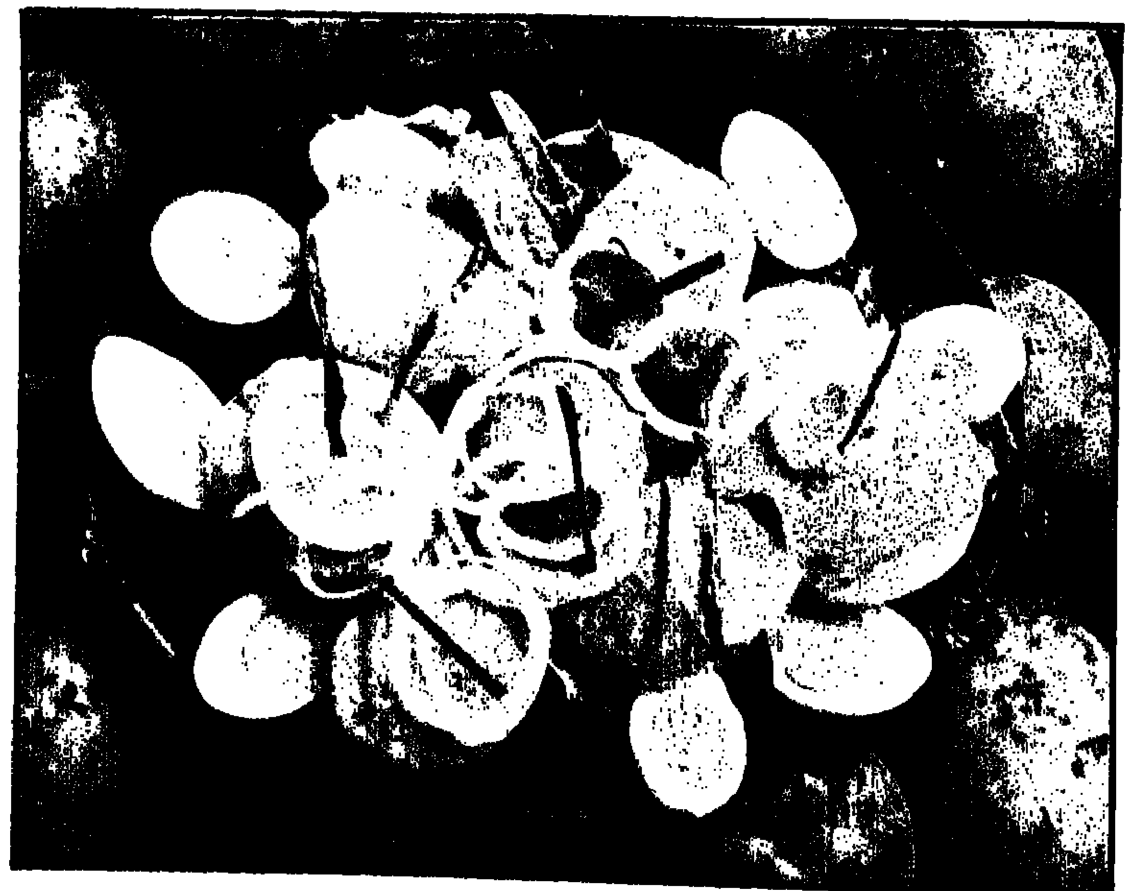

תפוחי אדמה ברוטב חריף מפרו

מהו?

תפוח אדמה!

קשה להאמין, אבל הפקעת החומה הזאת לא היתה ידועה באירופה לפני שגילו את אמריקה. אולם מאז אותו רגע שבו נחת תפוח האדמה הראשון מספינתם של מגלי היבשת החדשה לאדמת אירופה, הוא כבש את שולחנות עשיריה תחילה ואחר כך המוני העם. היו לכך סיבות טובות: זהו ירק קל לגדלו ולאחסנו לאחר מכן למשך תקופה ארוכה. בישולו קל והמתכונים שניתן להכין ממנו שונים ביותר. הוא מתאים כמעט לכל צורת בישול והתוצאה תמיד משביעה ומזינה. הוא מכיל הרבה ויטמינים ומינראלים וכשהוא שוי ללא שומן – הוא אף אינו משמין!

בפסח הקרב ובא יעלו על שולחננו בין יתר מאכלי החג תפוחי אדמה לרוב, שכן הירק הזה הוא מקור לעמילן ואינו נמנה עם מיני הדגנים, שהם כידוע בחינת חמץ. על שולחן הסדר יוצגו קערות של תפוחי אדמה ליד צלוחיות מי מלח לטבילה. תפוחי אדמה בהיותו שורש, יכול לשמש הכרפס שבקערה. ■

תפוח אדמה ברוטב גבינה חריף / פרו

תפוחי אדמה מבושלים מוגשים ברוטב לא שיגרתי ומתאימים ללוויי למנה עיקרית בארוחה חלבית. הפלפלות החריפות מוסיפות טעם וצבע לרוטב הבהיר ושילובו בטבעות הבצל החמצמצות מעניק לתפוח האדמה טעם וניחוח דרום אמריקאים.

מיץ מלימון אחד
1½ כפיות פלפלת אדומה חריפה יבשה, קצוצה (צ'ילי)
מל פלפל שחור
בצל גדול, פרוס לפרוסות דקות
2 פלפלות אדומות חריפות, קטנות
כוס גבינה קשה חריפה, מגוררת
גביע שמנת חמוצה
כפית כורכום
⅓ כוס שמן זית
8 תפוחי אדמה, מבושלים בקליפתם
4 ביצים קשות, חצויות
8 זיתים שחורים.

בקערה גדולה מערבבים את מיץ הלימון, הפלפל החריף היבש, מלח וקורט פלפל. מוסיפים את טבעות הבצל ומניחים בצד.

קוצצים היטב אחת מהפלפלות האדומות. את השניה חותכים לרצועות דקיקות. טורפים היטב (אפשר במטחה או במעבד מזון) את הגבינה, השמנת והכורכום והפלפלת הקצוצה ומתבלים ◄

נקיון פסח יסודי של סנו במחיר הנמוך ביותר

מבצע!
בכל רשתות השיווק, בתי כל בו לנקיון וחנויות המכולת

הסדר מתחיל בבית.
החברות הזרות מנסות לפתות אותך במבצעים.
הם נותנים לך כביכול הנחות ענק.
בדקו היטב את המחירים, השוו בקפדנות ותגלו את האמת:
המחירים של מוצרי סנו המובחרים <u>זולים</u> בעשרות אחוזים ממחירי המוצרים של החברות הזרות.

טבלת השוואה לדוגמה:

המוצר	מבצע סנו	מוצרי יבוא במחירי מבצע	אחוז החסכון
סנו תנורים	1.5 ש"ח	2.99 ש"ח	50% זול יותר
סנו פרש ארוסול	1.99 ש"ח	3.30 ש"ח	40% זול יותר
סנו קליר מילוי	2.3 ש"ח	3.24 ש"ח	30% זול יותר
סנו x לימון	1.1 ש"ח	1.80 ש"ח	38% זול יותר
סנו חלונות	2.0 ש"ח	2.50 ש"ח	20% זול יותר
סנו פרש מוצק	1.88 ש"ח	2.60 ש"ח	27% זול יותר
סנו רהיט	3.26 ש"ח	3.95 ש"ח	17% זול יותר
סנו x קרם ניקוי	1.7 ש"ח	2.22 ש"ח	23% זול יותר

ועוד מוצרים רבים אחרים

שימו לב: בחלק מרשתות שיווק ובתי כל-בו לנקיון ניתן להשיג את המוצרים במחירים נמוכים יותר מהמצויין בטבלה.

סדר בבית - סדר במדינה.
אל תעשירו את חברות הענק בעולם.
קנו תוצרת כחול לבן באיכות גבוהה למען כלכלה עצמאית ולמניעת אבטלה

מוצרי כחול לבן איכותיים של סנו כדאי לכם - חשוב למדינה.

מה הבעיה? קחו סנו.

איורים: שאול צמח

במעט מלח ופלפל. מחממים את השמן במחבת גדולה מוסיפים את תערובת השמנת ומבשלים ביחד, מספר דקות, תוך בחישה מתמדת עד שהרוטב מתעבה.

קולפים את תפוחי האדמה ומניחים על צלחת הגשה מחוממת. יוצקים עליהם את הרוטב ועליו מניחים את פרוסות הבצל המושרות. מקשטים ברצועות פלפלת ביצים וזיתים שחורים.

מרוסיה באהבה – תפוחי אדמה בשמנת

תפוחי אדמה בכרוויה (קימל) / שוויץ

השווייצים אוהבים מאכלים פשוטים, העשויים או מוגשים בדרך מתוחכמת. תפוחי אדמה המוגשים בגבינה ובתבלינים הם דוגמה טובה לכך. אפשר להגישם כמנה בפני עצמה, או כתוספת חגיגית בארוחה חלבית. אם מוותרים על מצע הגבינה – אפשר להגיש כתוספת לבשר.

ל־4 מנות:

ק"ג תפוחי אדמה
3 כפות זרעוני כרוויה (קימל)
כף מלח
50 ג' חמאה או מרגרינה
250 ג' גבינת שמנת
⅔ כוס חלב
בצל בינוני
2 כפות פטרוסלינון קצוץ
2 כפות עירית קצוצה
מלח, פלפל לבן.

רוחצים וחוצים את תפוחי האדמה וטובלים את צידם החתוך בתערובת של זרעוני הכרוויה והמלח. משמנים היטב תבנית או כלי אפייה חסין אש ומסדרים בו את תפוחי האדמה כשצידם החתוך כלפי מעלה.

ממיסים את החמאה או המרגרינה ויוצקים מעט ממנה על כל אחד מהחצאים. אופים בתנור שחומם מראש לחום בינוני, –180 מעלות) כ־45 דקות.

מערבבים את הגבינה עם החלב, מוסיפים פטרוסלניון ועירית ומתבלים במלח ובפלפל. מערבבים היטב ומניחים מעט מהתערובת בכל צלחת הגשה. מניחים מעליה את חצאי תפוחי האדמה ומגישים מיד.

עסת שוויצרי מעדן – תפוחי אדמה עם כרוויה (קימל), על מצע גבינה

תפוחי אדמה בשמנת/ רוסיה

צלחת הבולבוסים הגדושה היא כמעט סמלו של העם הרוסי, שהירק עומד ביסוד הבישול העממי שלו. הגירסה המובאת כאן קלה להכנה ומתאימה מאוד כתוספת לארוחת דגים.

ל־4 מנות:

¾ ק"ג תפוחי אדמה
מלח
50 ג' פטריות
בצל קטן
50 ג' חמאה
פלפל שחור
גביע שמנת חמוצה
2כפות פטרוסלניון, קצוץ.

מבשלים את תפוחי האדמה בקליפתם עד שהם מתרככים, מסננים וקולפים. פורסים לפרוסות בעובי ½ ס"מ. פורסים את הפטריות לפרוסות דקות (או משתמשים בפטריות פרוסות או מיובשות, שהושרו במים).

פורסים גם את הבצל לפרוסות דקיקות.

מחממים את החמאה במחבת גדולה ומטגנים בה את הבצל עד שנעשה שקוף. מוסיפים את הפטריות ומטגנים, תוך כדי בחישה ,2־3 דקות. מוסיפים את התפוחי האדמה וממשיכים לטגן יחד כ־3 דקות, הופכים את תפוחי האדמה ומטגנים עוד 3 דקות.

מתבלים במלח ובפלפל ויוצקים בזהירות את השמנת. מנמיכים מאוד את הלהבה ומבשלים כ־10 דקות, עד שרוב השמנת נספגת.

בוזקים פטרוסלינון, מקפיצים בו את תפוחי האדמה מתבלים שוב ומעבירים לכלי הגשה מחומם. מגישים מיד.

מאפה תפוחי אדמה ובצל / אנגליה

האנגלים והאירים מרבים לאכול תבשילי תפוח אדמה. הם מנצלים את השאריות להכנת תבשילים אחרים, כמו „האש" – תערובת בשר ותפוחי אדמה מטוגנים ופשטידת הועים – שאריות בשר במעטה מחית תפוחי אדמה, אפויים מחדש. אם נותר מה מהתבשיל – אפשר לחזור ולחממו בתנור.

ל־4 מנות:

¾ ק"ג תפוחי אדמה
4 בצלים, בינוניים
75 ג' חמאה או מרגרינה
מלח, פלפל שחור

קולפים את תפוחי האדמה ופורסים לפרוסות דקות (אפשר – רצוי במעבד מזון עם דיסקית פריסה). שורים במי מלח.

קולפים את הבצלים ופורסים לפרוסות דקות (כב"ל).

מייבשים את תפוחי האדמה על מגבת נייר. משמנים היטב כלי אפייה ומסדרים בו שיכבה של תפוחי אדמה. מפזרים פתיתים מהחמאה או המרגרינה מתבלים ומכסים בשכבה של פרוסות בצל. ממשיכים בהנחת השכבות ומסיימים בשיכבת תפוחי אדמה. מפזרים למעלה את שארית השומן.

אופים במרכז תנור שחומם מראש לחום גבוה (200 מעלות), כ־40 דקות או עד שתפוחי האדמה רכים וזהובים.

תפוחי אדמה אפויים בקליפתם / ארה"ב

האמריקנים אוהבים את תפוחי האדמה שלהם עוטים את קליפתם, ובצדק. יש בכך חיסכון ניכר בזמן ההכנה והעיקר – בניקוי שלאחריה. יש לכך גם טעם חשוב יותר: מרבית הוויטמינים והמינראלים שבתפוח האדמה מצויים ממש מתחת לקליפתם. בישול בקליפה אוצר את מירב ערכו התזונתי של המאכל, בתוכו.

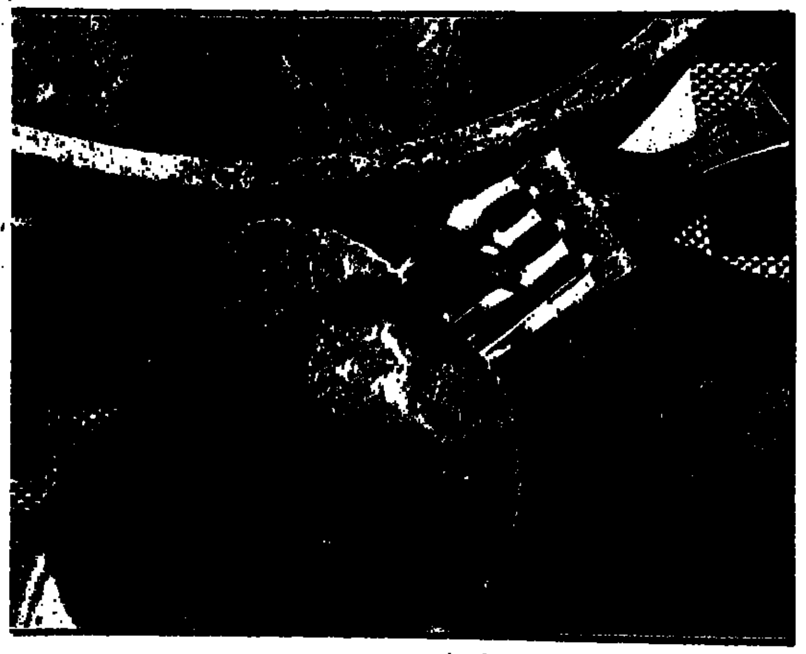

האמריקאים מעדיפים את התפוח על קליפתו

ל־6 מנות:

6 תפוחי אדמה גדולים
75 ג' חמאה או מרגרינה
מלח, פלפל שחור.

מברשים את פני תפוח האדמה ומנקים היטב. מייבשים ומנקבים במזלג או נועצים שפוד מתכת לאורכו של תפוח האדמה.

ממיסים 25 ג' מהחמאה או המרגרינה, מערבבים במלח ובפלפל ומברישים את הקליפות בתערובת. מסדרים על תבנית אפייה שטוחה ואופים בתנור חם –200 מעלות) 1־1¼ שעות, או עד שפנים התפוח מתרכך. (שפוד מוחדר לתוך התפוח מקצר את משך האפיה שכן חומו פועל על מרכז התפוח.)

אפשר לעטוף את תפוחי האדמה ברדיד אלומיניום ולאפותם בלי שומן. בדרך זו הקליפה אינה משחימה במהירות והאדים נשמרים בתוך התפוח.

להגשה, חורצים חתך בצורת צלב בחלק העליון ופותחים אותו על ידי לחיצה מלמטה. מניחים קובית חמאה או מרגרינה בתוך כל חתך ובוזקים במלח ופלפל. ■

הגירסה האנגלית – מאפה זהוב של תפוחי אדמה עם בצל

הצעה מיוחדת לקוראי סגנון

60 ספרים לנוער ממיטב הספרות הקלאסית העולמית

ספרית מעריב

	מחיר קטלוגי		מחיר קטלוגי
1. ☐ הקמע – אידית נסביט	13.50 ש״ח	41. ☐ המגדל הפורח באוויר – נורטון ג׳סטר	13.50 ש״ח
2. ☐ חקירה בשני (עלילות שרלוק הולמס) – סר ארתור קונן דויל	14.00 ש״ח	42. ☐ סקרלט פימפרנל – הברונית אורצי	15.00 ש״ח
3. ☐ העכבר וילדו – ראסל הובאן	13.00 ש״ח	43. ☐ הקוסם מארץ ים – אורסולה ק. להגווין	13.00 ש״ח
4. ☐ קיץ מסוכן בעמק המומינים – טובה ינסון	13.00 ש״ח	44. ☐ חזור רמוס – גיואל צינדלר הריס	13.50 ש״ח
5. ☐ מיוס – רולף ויקר	13.00 ש״ח	45. ☐ הינשוף קרא פעמיים בעיקל קטפיש – בן לוסיין בורמן	8.50 ש״ח
6. ☐ בית קטן על גדות אגם הכסף (סדרת בית קטן בערבה) – לורה אינגלס ויילדר	13.00 ש״ח	46. ☐ התרמית הגדולה בעיקל קטפיש – בן לוסיין בורמן	8.50 ש״ח
7. ☐ הסוכנת השחורה – סקוט אודל	11.50 ש״ח	47. ☐ קלולה – פינלנדיה ארץ הגבורים – שרה טובית (תרגמה ועיבדה)	14.00 ש״ח
8. ☐ בית קטן בערבה – לורה אינגלס ויילדר	13.00 ש״ח	48. ☐ ג׳ים הנהג הקטר – מיכאל אנדה	13.50 ש״ח
9. ☐ תעלומת הרפתיות המרקדות (עלילות שרלוק הולמס) – סר ארתור קונן דויל	14.00 ש״ח	49. ☐ פרא – סטרלינג נורת	13.00 ש״ח
10. ☐ סיפורו של ילד רע – תומס ביילי אולדריץ׳	13.50 ש״ח	50. ☐ מפצח האגוזים – ת.א. הופמן	13.00 ש״ח
11. ☐ המשלחת מעיקל נחל – טום מקגראן	8.50 ש״ח	51. ☐ הלקחנים – מרי נורטון	8.50 ש״ח
12. ☐ הלקחנים על המים – מרי נורטון	8.50 ש״ח	52. ☐ דני אלוף העולם – רואלד דאל	13.50 ש״ח
13. ☐ החותם הארבעה (עלילות הבלש שרלוק הולמס) – סר ארתור קונן דויל	14.00 ש״ח	53. ☐ פרשת נזר התרשיש (עלילות שרלוק הולמס) – סר ארתור קונן דויל	14.00 ש״ח
14. ☐ בית קטן ביער גדול – לורה אינגלס ויילדר	13.00 ש״ח	54. ☐ הריגול במצוצרות בעיקל קטפיש – בן לוסיין בורמן	8.50 ש״ח
15. ☐ שבעת הגבורים מעיקל קטפיש – בן לוסיין בורמן	8.50 ש״ח	55. ☐ מרי פופינס בגן הציבורי – פמלה טרברס	13.00 ש״ח
16. ☐ הלקחנים בשדות – מרי נורטון	8.50 ש״ח	56. ☐ מרי פופינס – פמלה טרברס	13.00 ש״ח
17. ☐ הנסיך כספיאן – ק.ס. לואיס	13.00 ש״ח	57. ☐ ג׳יימס והאפרסק הענקי – רואלד דאל	13.00 ש״ח
18. ☐ אדם בדרך – אליזבת ג׳נט גריי	14.50 ש״ח	58. ☐ מר אל, כאן אנה – פין	14.00 ש״ח
19. ☐ הנסיך האובד – פרנסס הודג׳סון ברנט	13.00 ש״ח	59. ☐ הקברים של אטואן – אורסולה ק. לה גווין	13.00 ש״ח
20. ☐ המסע בדרך השחר – ק.ס. לואיס	13.00 ש״ח	60. ☐ חוות הקסמים – א.ב. וייט	13.00 ש״ח
21. ☐ גבעת הארנבים – רוברט לוסון	12.00 ש״ח		
22. ☐ כס הכסף – ק.ס. לואיס	13.00 ש״ח		
23. ☐ הזאבים מאחוזת וילובי – ג׳ואן אייקן	13.00 ש״ח		
24. ☐ האריה, המכשפה וארון הבגדים – ק.ס לואיס	13.00 ש״ח		
25. ☐ הזאב מרקוטה – רוג׳ר קאראס	13.00 ש״ח		
26. ☐ אבודים בישימון הקרח – פארלי מואט	13.00 ש״ח		
27. ☐ אימון העכביש – ריצ׳ארד יוז	13.00 ש״ח		
28. ☐ הקסם השחור – אנה סואל	13.50 ש״ח		
29. ☐ דני ורכבו ומכוניתו הכמום – ב.ב.	8.50 ש״ח		
30. ☐ תרועת החצוצר – א.ב. וייט	13.00 ש״ח		
31. ☐ הנערים מרחוב פאל – פרנץ מולנר	13.00 ש״ח		
32. ☐ אחיינו של הקוסם – ק.ס. לואיס	13.00 ש״ח		
33. ☐ הגורל של אמורי הצעיר – רוברט לוסון	14.00 ש״ח		
34. ☐ עיר קטנה בערבה – סדרת בית קטן בערבה – לורה אינגלס ויילדר	13.00 ש״ח		
35. ☐ פרשת הבלש הגוסס (עלילות שרלוק הולמס) – סר ארתור קונן דויל	14.00 ש״ח		
36. ☐ סוד יער המכשפים – ר.ג׳ מקגרגור	13.00 ש״ח		
37. ☐ הסוס והנער – ק.ס. לואיס	13.00 ש״ח		
38. ☐ שמשון בעיקל קטפיש – בן לוסיין בורמן	8.50 ש״ח		
39. ☐ בימי שלטון האימים – ג׳.א. הנטי	13.00 ש״ח		
40. ☐ תעלומת עמק בוסקומב – (עלילות שרלוק הולמס) – סר ארתור קונן דויל	14.00 ש״ח		

סה״כ המחיר ברוטו לכל הספרים שברשימה 151 ש״ח. המזמין 60 ספרים יהנה מ־25% הנחה וישלם ב־6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים.
המזמין 20 ספרים יהנה מ־10% הנחה וישלם ב־4 תשלומים חודשיים שווים ורצופים.
המזמין ספרים בודדים יהנה מ־10% הנחה וישלם במזומן.
המחירים כוללים דמי טיפול ומשלוח בדואר.

בעקבות המטחנות

לא צריך לאהוב קפה כדי להיות אספן נלהב של מטחנות קפה אבל צריך להיות חובב עתיקות מושבע ועם הרבה יחס אל העבר. כך מוכן להסביר על כוס קפה מהביל, מארק דניאל, השף הראשי של המסעדה הצרפתית „לסר". הוא עצמו, למד להעריך בזכות האוסף הנדיר שברשותו, את חשיבותו של הקפה, טוב לסיומה המוצלח של כל ארוחה.

מטחנות הקפה שלו מלמדות אותו גם פרק בתולדות המשקה הזה, פרק קטן יחסית בתולדות האנושות. הקפה הגיע לאירופה רק לפני כ־300 שנה ואולם כ־50 שנה אחר כך כבר הפך למצרך פופולרי. המטחנות הביתיות שיוצרו במאות הקודמות, כמו אביזרים אחרים, היו לעיתים קרובות יצירות אמנות בפני עצמן: מעוטרות בציורים, חרוטות במוטיבים פרחוניים או משובצות בזהב ואבנים טובות לעשירים.

מטחנות הקפה היו לאחרונה פריט רב ערך שיש לו דרישה אצל אספנים רבים. אולי בשל העובדה שהמטחנה הידנית כמעט עברה מן העולם, הפנתה מקום לאחיותיה החשמליות, אולי משום שבזכרונם של אספנים רבים, נקשרת המטחנה בניחוחות נוסטלגיים ובסבתא, שנהגה לטחון מדי יום קפה טרי לצרכי הבית.

מארק ואוסף המטחנות הנדיר שלו. (גאמא)

באוסף של מארק אפשר למצוא למעלה מ־50 מטחנות מכל הסוגים, מכל העולם ומכל הזמנים: החל האלה מצטיינות בערך הדקורטיבי שלהן וכלה באלה שהן ציון דרך היסטורי, כמו מטחנת המתכת הפשוטה, שהיתה חלק מהציוד הקבוע של החיילים במלחמת העולם הראשונה ושימשה גם כסיר לעת מצוא. ■

רעיון עולמי עיניים ללחם

כבר מזמן נגמלנו מתסביך „האידישע מאמא" ואנחנו לא רצות עוד עם הבננה, לתקוע אותה בפיו של דני'לה הקטן. אנחנו לא מכריחות את הילדים לסיים את הארוחה ולא מאיימות יותר ש„אם לא תאכל – לא תגדל" (למרות שבאיזה מקום אנחנו באמת מאמינות בזה). אין אצלנו שוטרים שעוזרים לאוכל למצוא את מקומו הנכון בקיבתם של הקטנים. אנחנו אמהות מתקדמות ומאמינות שילדים לא מתים מרעב בבית מלא בכל טוב.

אבל כשזה מגיע לביצה אחת ביום – אנחנו לא מוכנות לוותר. אנחנו לא שוברות את הראש במאזני חלבונים ואבות מזון וזה לא משנה אם הקטן חיסל רבע עוף בצהריים. עוד משחר תקופת אמהותנו שנינו, מפי האחיות הטובות בטיפת חלב, שהילד לא יכול לסיים יום מזין בלי ביצה.

מה עושים עם ילדים, סרבני ביצים מובהקים, שאינם מוכנים לשמוע על ביצה לארוחת הערב. ומה יהיה על המצפון האמהי, אשר ירגיש כי יכופר לו על הבמבה והביסלי ושתי טבלות השוקולד שנזללו במקום ארוחת הצהריים רק עם ביצה עגולה ותמימה?

כמו תמיד, כשמדובר בטף, צריך לגייס את הדימיון ולהמציא, אפילו מתכונים. זה לא צריך להיות מסובך, אבל רצוי שיהיה בזה „סיפור". ואוכל עם סיפור זה כבר סיפור אחר. נסו את הפטנט הבא ותיפטרו באותה ההזדמנות מארוחת ערב מלאה במחבת אחת: לוקחים פרוסת לחם וביצה אחת לכל פה זעיר וכ־40 ג' חמאה או מרגרינה לכל המחבת. באשר ללחם, תוכלו לתייק את המתכון הזה גם תחת הערך של מתכוני חיסכון שכן לחם ישן עדיף, במקרה זה על פני טרי.

קורצים, בעזרת מקד של עוגיות או כוסית ליקר קטנה, עיגול קטן ממרכז כל פרוסת לחם. ממיסים את החמאה או המרגרינה במחבת גדולה ומטגנים בו את פרוסות הלחם עם החור עד שהן מזהיבות מצד אחד. הופכים ומטגנים עוד דקה. יוצקים בזהירות ביצה שלמה לתוך כל חור לחם. החלבון יתפשט מיד לכל הצדדים ואילו החלמון יתמקם בנוחיות בגומה שקרצנו לכבודו. מכסים את המחבת, שאם לא כן עלול להיוותר חלבון בלתי קרוש ואז, רחמנא ליצלן, יכשל כל המשחק בעטיה של טיפת ריר ביצה.

מטגנים כך כ־5 דקות. מסירים את המכסה, בוזקים מעט מלח ומעבירים פרוסת לחם עם עין פקוחה לצלחתו של כל סועד צעיר. מתבלים בסיפור על עינו הצופיה של הלחם, שאוהבת שמסיימים אותה עד תום. ■

פטנט עולמי לחם טרי עוגיות פריכות

לחמים, עוגות, עוגיות ודברי מאפה אחרים טעימים ביותר כשהם טריים. השאריות נוטות בדרך כלל להתייבש או, במקרה של עוגיות, לספוג לחות ולאבד מפריכותן.

כמה עצות מועילות:

לשמירה על טריות הלחם:

★ מכניסים הצועת של סלרי לתוך ארגז הלחם או שקיק הניילון העוטף אותו.

★ לחם שהתייבש אפשר להענן בדרך הבאה: עוטפים אותו במטלית לחה ומאחסנים במקרר למשך 24 שעות. מוציאים, מסירים את המטלית ואופים מספר דקות בתנור חם מאוד.

לשמירה על טריות העוגה:

★ מכניסים ½ תפוח לתוך הקופסה או פעמון הזכוכית שבו היא נתונה.

★ כדי למנוע מהחתיכה שנפרסה מלהתייבש, מצמידים אליה פרוסה של לחם טרי, בעזרת קיסם לשיניים.

עוגיות פריכות יותר

★ מניחים שכבה של [illegible] טישו קרועים על קרקעית [illegible] העוגיות. ■

לימון סחוט

מתכונים רבים קוראים [illegible] לימון או לקליפתו [illegible] לתוספת טעם וניחוח [illegible] איך לנצל את המיטב [illegible] הזהוב:

★ שומרים על קליפת [illegible] לימון שנסחט בתוך [illegible] פלסטי, במקפיא. [illegible] לקליפת לימון מגורדת [illegible] לחוציא הגוזו ולא [illegible] טרי.

★ כדי לקבל כמות [illegible] בקרבה של מיץ מלימון [illegible] אפשר לבחור באחת משיטות הדרכים הבאות:

א. טובלים את הלימון [illegible] 15 דקות במים חמים [illegible] הסחיטה.

ב. מחממים את הלימון [illegible] למספר דקות ואז [illegible]

רותי קינן

פנויים פנויות

תי יעקבי,
סטלוג

אין בתחושות ההתאהבות הסוערות והעזות כל התייחסות כלפי הזולת. הן מבטאות את ההתרחשות המשתוללת בין דפנות מוחנו ותרלא. תחושת האהבה מולידות פעולות שוא, מאילו הקרויות „רומנטיקה". לפעמים משיגות פעולות אלו דווקא מטרה הפוכה.

עכברים לבנים לאיה

חודש תמים עסקתי בשאלה הגורלית: איזו מתנה להביא לאיה. מתנה שתבטא את גודל אהבתי אליה, כמובן, מיוחדת במינה ומקורית באופן יוצא מן הכלל. המחשבה על־כך העסיקה אותי מידי לילה, כשהלכתי לישון, ועמה גם הקצתי בבוקר. במשך היום התבוננתי בדברים, וכולם נבחנו לשבט או לחסד, מה ראוי לה למתנה ומה לא. ספרים, תקליטים, תכשיטים, פרחים וממתקים נחשבו בעיני כבאים בחשבון. אך הם לא היו מספיק טובים כדי לבטא את הגודל, הגודש ואת הצמיחות של אהבתי.

לבסוף הבאתי לה עכברים לבנים בכלוב. ורק רגע, אם אתם נשנקים מצחוק אבקש מכם להביא לתשומת לבכם, כי באותם ימים עברו בהם אנו עוסקים, לא היו בכל פינת רחוב חנויות לבעלי־חיים. עכברים לבנים הצלחתי להשיג באמתלות שונות מאיזו מעבדת־מחקר, והכלוב היה עלי להכין במו ידיי וזה בכלל לא היה פשוט.

איה והוריה, עלי לציין, היו מאד נחמדים וטובים אלי. הם נראו שמחים כאילו באמת קיבלו מתנה יקרה ומיוחדת. ואילו אני הייתי מאושר כמי שפרי עמלו התקבל.

רק לאחר זמן ניכר למדי, הסתבר לי, שתקעתי אותם אל תוך צרה לא פשוטה כלל ועיקר. העכברים דרשו טיפול מסור ויומיומי, ובתמורת הפיצו צחנה שלא כל אדם מסכים לחיות במחיצתה. אכן, עד מהרה הם הועברו מקידמת הסלון אל ירכתי המרפסת. והיה על איה לטרוח לזכור לפני כל ביקור שלי, להציב את כלוב העכברים בסלון ועם צאתי להחפז החוצה על־מנת לשאוף אוויר צח, מתוק ורענן. היה עליה גם לב־נות תחת עין הסיוס שמא, מסיבה זו או אחרת, העכב־רים יתפגרו, חס ושלום.

הם טרחו רבות כל־כך, שכן הייתי מאד מאד „רגיש". ונראה, הבושה במקרה זה, מהיר חימה ונוח להעלב ולי־גמע.

מענין שבאותה תקופה ממש נתקבלה בבית הורי תמונה מאד מיוחדת ותגיגית, מדודי ודודתי מירושלים. תמונתם המסוגרת עמדה לשכון אתר כבוד בסלוננו. שניהם היו אנשים חרדים, שכפי הנראה נפגשו לראשונה עם צלם ומצלמתו. פגישה שהיתה כפי הנראה, מפחידה לשני הצדדים), שכן פניהם והמבועתות, גבה אותם הקשת, ועיניהם הלטושות היו דבר שלא קל לשכוח. אם תוסיפו לכך אביזרי לבוש כגון מגבעת ושביס (כן, גם אצל דודתי), והכל בגוונים מרוששים של שחור־לבן (יותר שחור מלבן) אתם מקבלים תמונה העלולה לגרום לריכאון אקוטי אצל המתבונן הבלתי־מוכן.

התמונה נתלתה בסלון, מעל הפסנתר של אחותי, אך חיש מהר הוסרה והוחלפה בתמונת פרחים וקוריס באר־גרטל. ואז, יום אחד, ארעה התקרית הבלתי נמנעת: דודתי הגיעה במפתיע וגילתה מה שגילתה וברוב עלי־בון נטלה את התמונה הזעופה והזנוחה מאחורי הפסנתר – וחזרה לירושלים.

ובכן, המענין הוא, שחשתי היטב מה שעושים לי, ולא חשתי כלל מה שאני עושה לאחר.

הבחנתי בפער בין רצונם הטוב של דודי ודודתי ובין מה שעשו במציאות. הם הרי דפקו לנו את הסלון באופן רציני, ואלמלא היינו משבשים את וממס, לא ניתן היה להנות מחדר זה. כי היכן שלא ישבת בו, ננעצו בך עיניהם המתמירות והמקפחות כל שביב הנאה שניתן להפיק ממושב ליצים בין ידידים. לא חשתי שקיים פער כזה בין רצונותי לבין מה שאני עושה באמת. לא עלה כלל בדעתי שאני משבש את מהלך חייהם של אנשים אחרים באמצעות העכברים הלבנים. הן מעשה זה היה פרי תולדה של רגשות־אהבה עזים ולוהטים. מזל שהיו לי אי אילו מגבלות תקציביות, אחרת, יתכן שהייתי תוקע להם פיל לבן באמצע הסלון. מוטב היה לעשות כמה כפיפות מרפקים בקרן הדרך, ולהעיר ארתם תגיגיתן בסתר לבי, למענה של איה. כאן אני רק מבצע פעולות שוא, לא רלוונטיות. אך, וזו נחמה פורתא, איני גורם נזק.

עד כמה שקשה לקבל זאת, אין בתחושות ההתאהבות הסוערות והעזות כל התיחסות כלפי השני. הן מבטאות את ההתרחשות המשתוללת בין דפנות מוחנו וציורי דמיוננו האוטואירוטיים, ותו־לא.

היכולת שלנו לאהוב איננה מופיעה בין־רגע אלא צומחת ומתהווה בהדרגה.

בתחילת דרכנו כזאטוטים, אנו מצויידים ביכולת חלימה בלבד, יכולת מעולה שאיננה מופרדת כלל בנין המציאות. אנו יכולים לאחוז בגלגל גומי ולהשמיע קולות פיפ־פיפ ולהיות מרוצים כוחולט „ממכוניתנו" כמובן שלא יכולנו אז לנהוג במכונית של ממש.

כך גם מאוחר יותר. אנו רוחשים „אהבה" כרמיונותי־נו הסוערים לאליל־הנוער שלנו. לאחר־מכן אנו מש־ליכים את תחושותינו על אובייקטים קרובים יותר – כמו בן או בת כתה.

מבלי לדעת אפילו למה ומדוע, אנחנו מאד מאד רוצים, שמישהו יהיה „שלנו". זהו קטע מתורבן למדי במהלך צמיחתנו, שכן בשלב הזה התחושות המענגות והריגושים המסמררים את עורנו בלילות, נמהלים בסי־בל רב.

אנו נמצאים כבר על סף ההורמנויות והאפשרויות, אך מצויירים עדיין יותר ביכולת חלימה ודמיון, מאשר יכולת עשייה תכליתית במציאות. ועתה הדמיון נתקל ונתכס על דפנות המציאות היומיומית. במציאות נע־רת־חלומותי מתנהגת כאורח שונה לחלוטין מכפי שהיא מצטיירת בתסריטי מוחי. היא למשל, מאירה פנים דווקא לחבר כיתתי, שכבר יש לו מה לגלח על חלקת סנטרו, ויש לו גם מעט יכולת עשיה. ואני סובל ואוכל לעצמי את הנשמה.

תחושות האהבה מולידות פעולות־שוא, מאילו הקר־ויות „רומנטיקה". כתיבת שירים, למשל. או שיטוטים כלב הולם שעות רבות בקטע רחוב בתקוה לוהטת, שאולי ניתקל בבחירת לבבנו. היא דוקא במקרה לא נמצאת בבית ואינה יודעת כלל על קיומנו. מישהו אחר, תכליתי יותר, ניגש „לענין" ושואל שאלת מידע, ומציע הצעה ברורה, ואם אמנם לא יזכה לפגישה אי־תה, לכל הפחות יתפנה למשהו אחר.

רק כאשר חולפים על פני המסלול ההתפתחותי שתואר קודם, חוצים את קווי הדמיון ומצטיידים במיר־מניות מורכבות, נוצרת האפשרות להתבטא במלוא יכולתנו במציאות.

אם אנו טורחים, בין כל שאר הטרחות, ללמוד לאר־תנו (כמו ללמוד לנהוג, לנגן, ועוד ועוד) יש לנו במה ליצור קשר עם בן המין השני. אהבה הינה אותו ביטוי של יכולת מורכבת המתייחסת אל הזולת ומשגנת הדי־קב במציאות. ■

לוח מעריב – מציג שיטה חסרת תקדים:

במחיר של מודעה אחת

פרסם – עד שתמכור!

אנחנו נפרסם עד שתמצא את הקונה הנכון – במחיר הנכון!

לך על בטוח!
בלוח מעריב – המודעה שלך תשוב ותתפרסם לבקשתך, ללא תשלום נוסף, אפילו חודש ימים, עד שתהיה בטוח שמצאת את הקונה המתאים.
כשאתה מפרסם בלוח מעריב – אתה יודע בבטחון שתמכור לא רק מהר, אלא ובעיקר – טוב!

לך על בטוח! לוח מעריב – חידוש מהפכני במודעות לוח!

למסירת מודעות – התקשר לכל סוכנויות הפרסום
או חייג ישירות ללוח מעריב טל. 03-439439

לך על בטוח. פרסם בלוח מעריב.

לוח מעריב

בשיתוף עם
THE JERUSALEM POST

לך על בטוח!

אלימות

תהילה עופר

אבא מרביץ לאמא

הבעלים המכים את נשותיהם נחותים מהן: אם היא חצי־אנאלפביתית, הוא אנאלפבית גמור, אם היא מהנדסת – הוא הנדסאי. יש נשים מוכות שחוזרות לבעליהן.

תמונה משפחתית בלי אבא

אקדמאית צעירה ממרכז הארץ הגיעה למיקלט לנשים מוכות של ויצ"ו באשדוד, כשהיא נוהגת במכונית חדישה ומפוארת. עובדת נקיון מבוגרת ממנה, הגיעה לשם באוטובוס, מטופלת בילדיה. הראשונה ידעה להסביר היטב את מצבה, לשניה היה מטען מלים דל יותר.

מרילה גירון, מנהלת המיקלט, לא היתה זקוקה להסברים רבים, כדי לגלות מכנה־משותף לשתי הנשים, בנוסף להיותן מוכות על־ידי בעליהן. "אם עובדת הנקיון היא חצי־אנאלפביתית, בדיקה קצרה תבהיר כי בעלה אנאלפבית גמור; ובעלה של האקדמאית, או שאינו אקדמאי, או שהוא בדרגה אחת נחות מאשתו בשטח אחר, בעבודה, במעמד חברתי. על־מנת לדעת את זה, איני אפילו זקוקה לתואר השני שיש לי בעבודה סוציאלית, או ל־25 שנותי במקצוע. די בנסיון שצברתי בשנתיים האחרונות, כמו קלטנו פה 75 נשים ו־125 ילדים. תמיד התברר שהבעלים המכים נחותים מנשותיהם", היא אומרת.

ובכל זאת, אין הרבה מכנים־משותפים לבעלים המכים. "איש אינו מאמין לי שבעלי מכה אותי באכזריות, תוך גילוי סטיות, לדוגמה הוא נועל את נעליו הצבאיות לפני שמתחיל להכות, כדי להרגיש יותר־גבר. בחברה הוא מוכר כמי שאינו מסוגל להזיק לזבוב", מספרת לי אשה קטנה, שעדיין ניכרים בפניה הסימנים הפיזיים למכות שקיבלה בטרם נמלטה למיקלט. אחרת אומרת: "לי דווקא מאמינים. הוא אלים גם מחוץ לבית. קליינט עם ותק בבתי־מעצר ובכלא".

הבעל של אחת אקדמאי, אחר פועל פשוט, אחד קצין בקבע, אחר איש־עסקים ויש גם מובטל, מאותות העיתים. אחד מכה ברעש גדול, מתוך התפרצות זעם פתאומית, אינו מתחשב בנוכחות הילדים. אחר מחכה שהילדים ילכו לישון ומקפיד על מכות יבשות, תוך איום על חייה של אשתו, אם תשמיע קול. אחד מבקש סליחה אחר מעשה, אחר אינו מביע חרטה. "כל הרומן הזה הוא תוצאה מאונס, כך גם נישאתי לו בשעתו, אנס אותי והורי חשבו שזה הישג גדול שהוא מוכן להתחתן כשנתברר שאני הרה", אומרת אחת החוסות במיקלט, שהספיקה בעבר להתגרש ולהינשא שנית לאותו בעל מכה. "ביחסי המין הוא דווקא נוהג, בכל פעם ששכבנו, היו לי שריטות מהמכות", אומרת חברתה לחדר ומוסיפה, "אני מרחמת עליו. אבל לא יכולתי לשאת יותר את המכות".

אשה אשה וסיפורה המזעזע. ולכולן, עוד מכנה־משותף: בכיס, או בארנק, או על ארונית ליד המיטה במיקלט, תמונה מתקתקה של החתונה. "בהתחלה היה נפלא", הן מתרפקות על העבר, ואני רוצה לשאול מה קרה שהבעל המרעיף עליה מבטים אוהבים בחתונה היה עם הזמן לבעל מכה. מפסיקה לי את השאלה באמצע רחל אחיעזר, יו"ר המחלקה למעמד האשה והלשכות המשפטיות בעניני משפחה של ויצ"ו: "זו תמונה כפי שהן היו רוצות שתהיה. כשרק מגרדים מעט את פני השטח, מגלים שתמונה אידילית לא היתה אצלן מעולם. המכות הן רק חלק מהבעיות של אלימות במשפחה. אנו מטפלים באלפיים מקרים בשנה, אך רק המיעוט מגיע למיקלט. לפעמים די בהפנייה לעובדת סוציאלית, בהשגת מזונות, בהפרדה פיזית ללא צורך במיקלט". ומוסיפה מיכל מודעי, יו"ר ויצ"ו העולמית, שיזמה את הקמת המיקלט באשדוד: "המקום הזה אינו משמש רק בית־תמחוי. הוא מיועד לשיקום. אנו מטפלים גם בבעל המכה, מנסים לברר מה טוב לזוג הזה, גט, פירוד זמני, אולי טיפול משותף שיאפשר את שיקום המשפחה".

"הלילה נתחלף במיטות"

האם אפשרי שיקום המשפחה אחרי מכות? נשים רבות יאמרו שאין כפרה על הרמת־יד. האשה שנישאה שנית לאותו בעל מכה מוכיחה שנשים רבות מוכנות לשכוח ולסלוח. אחרות לא ידעו לפני־כן שיש ברירה – עזיבת הבית למיקלט. גב' מודעי מבהירה כי בית הדין הרבני אינו מתייחס לאשה שנקלטה במיקלט כאל "מורדת" ובכלל, יש נכונות בבתי הדין, כמו בבתי המשפט האזרחיים, לקחת חלק בשיקום, בשיתוף פעולה עם ארגון הנשים. עוד היא מספרת את זה, ולמיקלט באשדוד מתפרצת אשה צעירה שמתקבלת בתרועות שמחה, על־ידי 12 חברותיה הגרות עימה בימים אלה במיקלט: היא באה היישר מבית הדין הרבני, בו קיבלה גט מהבעל המכה, בסיוע הלשכות המשפטיות. "הלילה נתחלף במיטות, את תישני במיטה שלי ואולי זה יביא לי מזל, שגם אני אקבל את הגט", מבקשת אחת הנשים.

פינת האוכל במיקלט של ויצ"ו לנשים מוכות

אנו מבקרים בחדרים. די צפוף. הביקוש למקומות במיקלט עולה על ההיצע וכבר הפכו גם את חדר המשחקים לחדר־שינה, עם מיטות־קומותיים. "חיים כמו בקומונה", אומרת מרילה גירון, המנהלת. "יש שיוצאות מכאן לעבודה, יש שעובדות רק בתוך הבית. כל משק הבית בידיהן, הבישול, הנקיון. הילדים יוצאים בבוקר למסגרות חינוך בסביבה".

– ואין הטרדות מצד הבעלים המכים, נסיונות התפרצות?

מובן, שהמקום סודי ועל־פי דרישת המשטרה, מוקף גדרות גבוהות, עם תאורה לגילוי "מסתננים". אפשרי, עם שער הנפתח על־פי הפעלה פנימית. סיורי משטרה חולפים מידי פעם לבדוק שהכל בסדר, ובכל זאת מידי פעם מגלה איזה בעל את המקום ומצליח להתקרב. היה אפילו מקרה משעשע, כאשר אחד הצליח לחדור למיקלט והמנהלת גילתה אותו עוזר לאשתו בהדחת כלים במטבח... כך ניסה לכפר על המכות שהיכה אותה בעבר ולהוכיח את כוונותיו הטובות לעתיד.

לרוב, הנשים המוכות מגיעות למקום על־פי הסדר מוקדם, עם העובדת הסוציאלית. הן מתחייבות שלא להתקשר עם המשפחה בלי אישור המנהלת, כי הבידוד הוא שלב חשוב בקליטה המיידית ובשיקום בעתיד.

אם – זעקת ילדה

ובכל־זאת, יש המתחרטות על נטישת הבית, מתקשרות עם הבעלים ומגלות להם את מקום הימצאן. אחרי זמן מה, הן תופסות את הגישה השיקומית, נרגעות ומשתפות פעולה. לפעמים, זו להן הפעם הראשונה מאז נישואיהן, שהן מצליחות לשקול את מצבן בלא לחץ הבעלים, ולהחליט מה טוב בשבילן ובשביל הילדים. "רק עכשיו תפסתי מה גדולה היתה הפגיעה בנפש הילד, שאמר לי פעם 'הלוואי שאבא ימות במילואים, תראי כמה יופי לנו עכשיו'. אז יותר טוב שנחיה בנפרד מאבא, מאשר שהילד ירצה במותו", אומרת אחת הנשים. אחרת, מחבקת פעוט: "אצלי, מוטב שלא יכיר בכלל את אביו. כשהייתי בהריון, בעט בבטן שלי. למזלי לא הפלתי. ברחתי והגעתי הנה. רק אם יתן גט יראה את ילד שלו", מספרת אשה־ילדה אחת.

"אני חזק ממך"

ביקור במיקלט של נשים מוכות הוא חוויה קשה. לטרגדיה של הנשים המוכות יש סיבות רבות וכבר הזכרתי את נחיתות הגברים המחפשים בטחון־עצמי בתוכחה "אני חזק ממך". סטטיסטיקה עולמית מצאה כי 80 אחוז מהנשים המוכות נישאו בגיל צעיר מאד, 15 עד 18. הסטטיסטיקה של המיקלט באשדוד מאשרת את הממוצע של נישואי־בוסר ומוסיפה עוד נתונים: 27 מתוך ה־75 שחסו שם בשנתיים האחרונות, חזרו לבעליהן, חלקן טרם הושלם הליך השיקום. אך יותר ממחצית החוסות, כבר כשהגיעו היו בנפרד מהבעלים, מהן חלק גרושות. הן הגיעו משום שהבעל המשיך להציק ולהכות גם אחרי הפירוד. זמן השהיה המירבי במיקלט נקבע לשלושה חודשים, אך יש הנשארות פחות – או יותר – לפי הצורך. "לכל הפחות עד שהן עצמן מתחילות להבין מה הן באמת רוצות", אומרת המנהלת גירון.

רוב הנשים הופנו למיקלט על־ידי שירותי־הרווחה במקומות שונים בארץ, לאחר שפנו לאחת מ־26 הלשכות המשפטיות של ויצ"ו ושם התברר מצבן. 15 הגיעו ממיקלטים אחרים, שאינם ערוכים לטיפול ממושך, 10 נשלחו על־ידי הלשכות של נעמ"ת המקבילות לאלו של ויצ"ו, 6 על־ידי מתנדבות של ויצ"ו עצמה.

המיקלט לנשים מוכות ענה על צורך עצוב בחברה הישראלית. בעבר זו היתה בעיה שטואטאה אל מתחת לשטיח והיתה סברה שהיא נחלת שכבות נחשלות בלבד. כיום יצאה הבעיה מהארון וכל ארגוני הנשים מטפלים בנושא שהפמיניסטיות עוררו לראשונה בפתיחת מיקלטים. מיכל מודעי נזכרת שראשי ישובים שונים סרבו בשעתו לאשר הקמת מיקלט כזה. החשש מאובדן קולות של בוחרים, משתי סיבות: גם הבעלים המכים מצביעים בבחירות לרשויות המקומיות ואולי שכנים לא יאהבו להיות סמוך למקום העלול למשוך "צרות". באשדוד מצאה אוזן קשבת של ראש העיר ובשיתוף משרד הרווחה והמוסד לביטוח לאומי הוקם המיקלט. מקץ שנתיים מתברר שיש [illegible] צפיפות, בגלל ביקוש־יתר.

רופא משפחה

ד"ר פנחס ירדן

צריך לעשות בדיקות

„אני מבקש שיעשו את הבדיקות הבאות..." היא מהשכיחות שבבקשות הרופא במהלך או בסיום בדיקתו. חלק לא מבוטל מבין החולים או מבין המלווים אותם (כשמדובר בילדים או בקשישים) אינם שבעי רצון מבקשה כזו, שהרי "לעשות בדיקות" בסיום ביקור מרפאתי פירושו לחצים, טרחה ואובדן זמן.

ראשית, הידיעה באיזו מחלה או הפרעה מדובר – נידחית עד לקבלת תשובות הבדיקות שנעשו ועימה נידחית, לעתים קרובות, גם תחילת הטיפול. שנית, עצם מספר הבדיקות ושמותיהם לא מרגיעים את מרבית החולים. שלישית, ברוב המקרים נדרש החולה לשלושה ביקורים נוספים על מנת שהרופא יתן טיפול לבעיה בגללה פנה אליו בתחילה. ביקור אחד הוא למקום ביצוע הבדיקה. ביקור שני הוא לקבל את תוצאות הבדיקה. ביקור שלישי הוא חזרה לרופא המטפל להביא לו את תוצאות הבדיקות. כל זאת, כמובן, כשאפשר לגשת ולבצע את הבדיקה בה מדובר במעבדה, או במכון המתאימים, ללא צורך בביקור נפרד לצורך קביעת תור.

למרות שיטת ואירגון העבודה המרפאתית שלנו כיום, שכיח מאד ואפילו יומיומי, שנידרש "לעשות בדיקות". היקף הידע הרפואי הקיים, האמצעים הטכנולוגיים המופעלים וקצב החידושים של שני אלה יוצרים מצב בו לעתים קרובות רק שיתוף פעולה של מספר גורמים יכול לתת פיתרון לבעיה בריאותית נתונה.

סימנים שכיחים כמו כאבי בטן, שלשולים, כאבי חזה, כאבי ראש, סחרחורות, כאבי פרקים, נדודי שינה, עצבנות, עליה/ירידה במשקל או פריחה על העור – יכולים להיות חסרי משמעות מיוחדת ולשמש ביטוי למחלה עונתית או תגובה חולפת לתנאים סביבתיים. הם גם יכולים להיות ביטוי למחלות או הפרעות הדורשים או מחייבים טיפול רפואי.

למעשה, לכולנו ידוע שמורכבות פעילות גופנו היא כזו שבמצבי מחלה, "לא תמיד מה שחולה כואב, ולא מה שכואב חולה". זרוע שמאל יכולה לכאוב כשיש בעיה בלב, רגליים יכולות לכאוב כשההפרעה היא בעמוד השידרה המותני ותחושת גירוד על העור יכולה להיות ביטוי למחלה כללית.

בתנאים כאלה, איבחון סיבה לסימן מחלה כזה או אחר או לצירופים שלהם וכן מעקב אחרי תוצאות טיפול מסוג אחד או שני – דורשים בדיקות עזר בנוסף לבדיקת הרופא המטפל. קביעת הצורך בבדיקות עזר, הבחירה בסוג זה או אחר מביניהן מתבססת על נתונים המתגלים בבדיקת הרופא המטפל או על מטרות מעקב של טיפול רפואי נתון.

מאידך, ביצוע בדיקות עזר הוא כה נפוץ שהפך, לגבי כמה מבינינו, למושג נרדף ל"רצינות טיפול". גישה כזו הביאה למצב שיש בין החולים, כאלה המרגישים עצמם מוזנחים או לא מטופלים מספיק או כראוי אם "לא עושים להם בדיקות".

צריך, לכן, להבין ש"בדיקות" משמשות אמצעי־עזר לקבלת נתונים בריאותיים לצורך פיתרון בעיה בחולה נתון. שכיח, שדורשים אמצעי עזר אולם לא חסרים מצבים בהם רופא מטפל יקבע על סמך בדיקתו בלבד במה מדובר ויוכל לטפל מיד בבעיה. ■

שלום דרוויש

נישואיה של ילדה

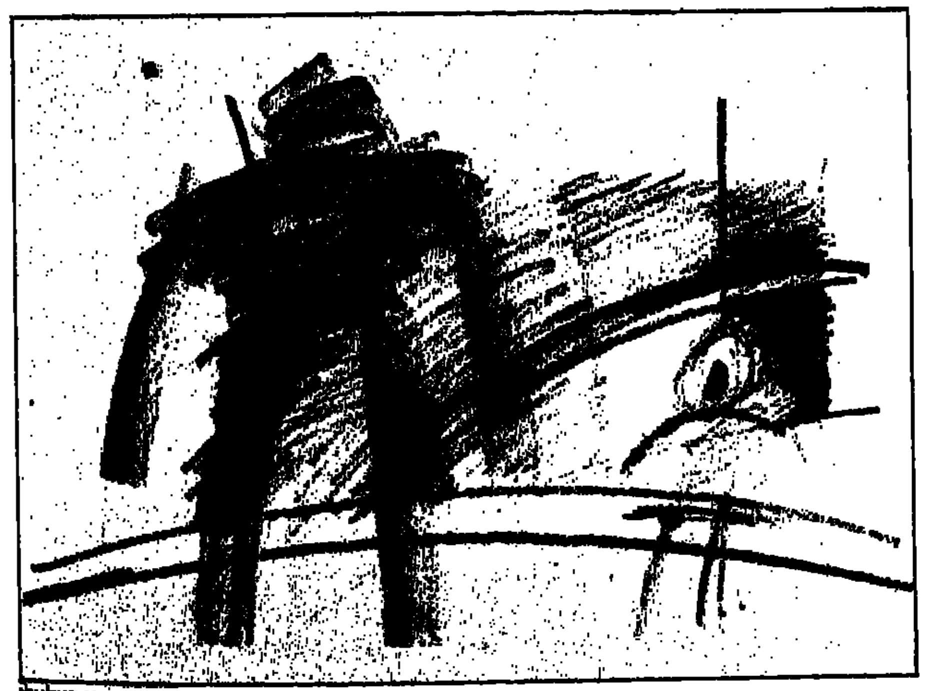

איור: תמי בצלאלי

סיפור המעשה

מעשה שהיה – כך היה: חודש אחד לאחר נישואינו, כששושנה היתה בת שבע־עשר אביבים ולא יותר, נרבנו לגשת לברך את יהודה ודוריס בליל כלולותיהם. כשנכנסנו לבית השמחה, גילינו שאין שם שמחה. חשנו מבוכה כלשהי. המחותנים וכל הקרואים שתקו או התלחשו. ישבנו. אז ניגשה אמו של יהודה אל שושנה ולחשה באוזניה, שהכלה, דוריס, נתפסה לאחר שברחה מחדר המיטות, והיא כלאה את עצמה באחד החדרים. אמו של החתן ביקשה את שושנה שתיכנס אל הכלה ותדבר אל לבה, בתקווה שזו תואיל להקשיב לדבריה של בחורה צעירה. שושנה שלי קמה וניגשה אל החדר שעליו הצביעה האישה, כשעיני כל הנוכחים תלויות בצעירה. שם, בחדר, שהתה שושנה כרבע שעה או קצת יותר, וכשיצאה, הודיעה לאמו של החתן, שדוריס תחזור לחדר המיטות רק לאחר שתבוא אליה דודתה דינה.

מה אמרה לה ואיך שכנעה אותה, מעולם לא ידעתי. הלוא שושנה שלי היתה אז כה צעירה לימים וחסרת נסיון. מעולם לא אבתה להשיב לשאלותיי הסקרניות, איך ומה אמרה לדוריס במצוקתה.

כשכתבתי את סיפורה של דוריס, חיכיתי להפתיע את שושנה, שתקרא ותיזכר. אולם הגורל רצה אחרת, והיא נלקחה ממני ללא־עת לפני שהספקתי לגמור את כתיבת הסיפור.

הריהו סיפורה של דוריס, מוקדש לזכרך, שושנתי, נשמה טהורה. ■

יהודה טעה טעות חמורה שלא שמע לעצתה של דודתי דינה, שיסתפק בטקס צנוע לבני המשפחה. ביום שנקבע לחופה בבית־הכנסת המפואר ביותר בבגדאד, נפוצה השמועה שהעשיר בעשירים מתחתן, והכלה היא ילדה שעוד לא הגיעה לפרקה. יהודי בגדאד המשועממים החלו לנהור לאותו בית־כנסת בהמוניהם. הרבה אנשים נטשו את עבודתם אותו צהריים, כדי להשתתף בהצגה הגדולה. לא רק החצר הרחבה של בית־הכנסת נתמלאה אורחים לא־קרואים, כי אם גם הרחובות המוליכים אל בית התפילה. המשטרה הוזמנה למקום כדי להשליט סדר.

המכונית המהודרת שהביאה אותי לא יכלה להתקרב אל פתח בית־הכנסת והכרח היה להחנותה במקום מרוחק, לרדת וללכת ברגל. אנשיו של יהודה גוננו עלי כשפילסו לי דרך בתוך הקהל המשתומם.

– זוהי הכלה. ראו, הרי זו תינוקת בוכה קטנה. שכות מסכנת

– הוא קנה אותה.

– פושעים! פושעים! איך הסכים אביה, איך?!

– כמו בהודו. מוכרים תינוקות.

נשמעו עוד הרבה קריאות שלא קלטו אוזני. מישהו נדחק והתקרב אלי ולחש:

– בובה! אל תתני לו. תפסי אותו ותנקי אותו.

כשהופיע אבי, והקהל זיהה אותו, החלו המחוצפים להשמיע קריאות גנאי:

– פושע! איך נתן לך הלב?

– כמה קיבלת עבורה?

– הוא יקרע אותה הלילה הזה. רוצח! שמעת? יקרע את בתך. מרדת לוז הבנת אמבולנס?

– אבא גבוה כזה. טפו!

אולם, העלבונות הקשים נפלו בחלקו על יהודה, שהקהל לא חסך ממנו את שבטו:

– תראו, תראו – פיל. וואללה פילו איך תעשה את זה?

– תן שהיא תעלה עליך. אם לא – אתה תדרוס אותה, תמחץ אותה, אידיוט!

– אתה תקרע אותה! רוצח!

מישהו פרץ והתקרב אל יהודה. כאשר ראה שומר הראש שהמתפרץ מרים יד כדי לפגוע בחתן, הודרז ולפת את היד והשליך את המתקיף ארצה למרגלות הקהל. הקהל אמנם חס עלי, אבל מתגובתו העויינת נדף ריח שנאה עיוורת של השכבה האומללה נגד מי שסימל את השכבה הנצלנית העשירה. רק נוכחות המשטרה מנעה תיגרות ואנדרלמוסיה גמורה.

בתום טקס החופה, נשארנו בתוך בית־הכנסת עד שהמשטרה הצליחה לפנות את הקהל ואז נתנו נחלצנו. אך כשמכוניתו החלה לנסוע, מישהו השליך אבן לעברנו. ניצלנו בנס.

המכונית נסעה אל ארמונו של יהודה. נכנסתי לבית המפואר לבושה שמלת כלולות לבנה, וזר הפרחים היקרים שהיה על זרועי הפיץ ריח ניחוח. בתוך הארמון הגדול נראיתי כציפור קטנה. חשתי פתאום עד כמה אני קטנה וכחושה. אמי, חמותי ושאר נשות שתי המשפחות, המתינו לבואי והחלו לברכני. היו שחיבקו אותי, היו שנשקו והיו שצבטו בזרועי. אמי מתחה דמעה כשברכה אותי ונפרדה ממני.

פתאום קראתי:

– איפה הדודה? איפה הדודה?

דינה נענתה ורצה לקראתי:

– אני כאן, אני איתך.

בן־רגע הייתי בזרועותיה.

– דודה אל תעזבי אותי.

– לא. לא אעזוב אותך, אהיה איתך כל הזמן. הירגעי, דוריס! את נראית עייפה. בואי, תנוחי בסלון. נכנסתי אחריה. היא הביאה לי כוס מיץ ענבים קר, ונפשי שבה אלי.

שוב באו בנות המשפחה לברך אותי אחת אחת. לחיצות ידיים, נשיקות ומלמול מילים שאינן נקלטות. רק רבקה ניגשה אלי כשעיניה דומעות, קירבה פיה לאוזני כמי שרוצה לנשקני:

– דוד היה. גם יוסף היה.

שמעתי ופרצתי בבכי. רבקה מחתה את דמעותי במטפחה הלבנה הקטנה שהחזיקה בידה.

– לא ראיתי אותו.

– הוא התבייש להיראות. ביקש ממני שאשק לך במקומו. הנה – זוהי נשיקתו של דוד. אמרה ונשקה. ואני פרצתי בבכי אדיר, וכולם הבינו שקשתה עלי הפרידה מאחותי. דודתי באה וניתקה את רבקה מזרועותי וגערה בי:

– הניחי לה, רבקה, מה את עושה?

גם טובה אחותי באה לברכני. היא ניגשה אלי בפנים מאירות ועליזות, התכופפה, נשקה לי ואמרה:

– דוריס, היי מאושרת. בואי נפתח דף חדש ונשכח מכל אשר היה.

– שכחתי, אני אוהבת אותך, טובה.

טובה שמעה, היהנהנה בראשה, מחתה דמעה ונסוגה. ומי עוד בא לברך? יחזקאל השמש ששרת את המורה ב„חדר", הוא שדלק אחרי ותפס אותי, בעת ההף למ־

...שה. מניס משתנים. אט־אט נתמעטו האורחים. יהו־... הופיע ונראה כמו מישהו שנפשו עכורה מכל אשר ... לו בבית־הכנסת. הוא ביקש להזמין את להקת ... הלאי" והם באו כעבור שעה. הכל הותקן למשתה. ... וידידים של יהודה היסבו בחדר האורחים. ...ק נשפך כמים. בדיחות גסות על חשבון החתן ... ופרצים של צחוק, מחיאות כפיים ורקיעות ברגליים.

ברוב תבונתה, הציעה לי דודה דינה שניכנס לחדרי. ישבתי על המיטה, והיא ישבה על כיסא מולי.

– דוריס, תמיד רצית לדעת מה עושים ...ילה בליל הכלולות. נכון?

– ...רצה לדעת.

– הגיע הזמן. התפקיד הוטל עלי, מפני שכולם יודעים שאני הכי קרובה אלייך, ואני נאמנה עלייך. והרי ...י היא שיזמתי את הזיווג בין יהודה לבינך. הקשיבי ... יהודה יעשה לך הלילה מה שעשה לי שמעון ... ליל הכלולות שלי, ומה שעשו כל הבעלים לאחיותיך.

– אבל מה הם עשו?

– האם לא ראית ילדים עם הבולבול? לכל הגברים ... הזה כמו אצבע בין הרגליים.

– ...

– כשבאים לאישה, האצבע הזו מתקשה. והם מכניסים אותו לתוך האישה גם כן בין הרגליים.

– למה?

– זהו צינור המוליך את הזרע מהגבר לתוך האישה. ...הוא חודר לתוך גוף האישה, היא נכנסת להריון ...יא ילד.

– ...א אללה! אז בשביל מה עוד מקל?

– איזה מקל?

– ...מקל עץ מקולף ומרוח קרם שמכניסים לתוך האישה.

– ...סטוויות! מי אמר כדבר הזה?

– ...טובה.

– היא מנוולת ומרושעת, מסכנה שלי, היא הבהילה ...ותך כך?

– ...מאז האירוסין אני מתה מפחד המקל.

– ...ילדתי המסכנה. אין ליהודה דבר פרט לאצבע ...זו, ומה שיעשה לך, נעשה לכל הנשים. הלא רואה ...את, איך כולנו אוהבות את הגברים שלנו. אילו היו ...דוקרים לנו באצבעותיהם, האם לא היינו מסרבות ...להם? וטובה זו, האם היתה חיה עם ברוך, אם באמת היה ...כואב לה מקלות?

– ומה עלי לעשות?

– שום דבר. כוכבו יהודה הוא שצריך לעשות, כשירקה לו, הוא ינסה להיכנס, וכשייכנס יגרום לך תענוג. לאחר שתטעמי, תתחילי לבקש בעצמך. העיקר ...שתקרי לו הלילה הזה. אם תסרבי לו ואם תקלקלי את ...מצב רוחו, לא תתקשה האצבע ולא יצליח להיכנס.

– ואני שום דבר, שום דבר לא אעשה?

– רק תהיי טובה אליו. תשכבי בתנוחה שהוא יבקש, ...היי אליו, ואימרי לו שאת נהנית מזה, ושאת אוהבת ...אותו.

– אבל דודה! למה לשקר? אם אינני נהנית ואינני ...אוהבת אותו?

– ...זה יעודד אותו. ואת חייבת להיות מעוניינת בכך ...שהוא לא ייכשל בלילה הראשון. בואי, הסירי שמלתך ...ולבשי כותונת לילה, השתרעי על מיטתך, וכשייכנס ...לחדר תחייכי אליו, וקראי לו בשם חיבה.

– לא אני. זה לא יילך. אני נגעלת ממנו.

– זהו אדם עשיר מופלג שהיה בכוחו להתחתן עם ...הנערה הכי יפה בבגדאד.

– ולמה לא עשה?

– כי את מצאת חן בעיניו.

– זה לא נכון, דודה. הלוא את יודעת שהוא הסכים ...לאירוס איתי לפני שראה אותי. ואם לא ראה אותי, ...איך מצאתי־חן בעיניו?

– מה הטעם בויכוח הזה? עכשיו את אשתו וזכותו ...לבוא אליך. אם לא תאפשרי לו, תכשילי אותו ואת ...כולנו.

– ומה זה שייך לכם? האם זה לא עניין בין יהודה ...בעיני?

– כן ולא. מה שתעשו אחר־כך, זהו עניין בין שניכם, אבל, בלילה ראשון זה עניין של כולם.

– מאיזו בחינה?

דודה לא השיבה, ועזבה את החדר. אני השתרעתי על המיטה הרחבה. גופי הקטן מילא פינה צנועה אחת וכל המיטה הזוגית נשארה פנויה.

אמרתי בלבי: אולי מוטב שאעצום את עיני ולא אראה מה נעשה בגופי? אולם פתרון זה לא היה מוצלח, כי הייתי אחוזת חרדה והתחלתי לרעוד.

הקשבתי לכל רחש שהגיע מהחוץ. רציתי להבחין בצעדיו, אלא שהרעש המחריד של התזמורת מנע זאת ממני. התעייפתי מלחכות לו: שיבוא כבר! למה הוא ממתין? האם לא ידע שכבר הכינו אותי לטבח? ומי עולל לי את הדבר הזה אם לא האדם היקר לי מכל, דודתי דינה?

נמנמתי. אבל פתאום נשמעו קולות הלאהיל ודלת חדרי נפתחה. יהודה נכנס. מסונוור מהאור שדלק בחדר, לא הצליח להבחין בי במשכבי. הוא מיצמץ בעיניו והיפנה את ראשו אנה ואנה. גופו העצום, ואופן כניסתו לחדר, והנעת הראש מצד לצד, עוררו בי זיכרון תמונה שהחרידה אותי זמן רב: קינג קונג שהדיר שינה מעיני והופיע בחלומותי, ניצב לפני, חושף את שיניו, מושיט את ידו לעברי כדי לתפוס אותי כפי שתפס את הבחורה ההיא. צעקתי וקמתי מבוהלת. יהודה התבלבל וסר הצידה. בכך איפשר לי לחמוק מהחדר החוצה. אנשי הבית שהיו בסביבה לא קלטו מה שקרה, ואני הצלחתי לרוץ אל מחוץ לבית.

רצתי לאורך הטיילת על גדות־החידקל. מפעם לפעם הפניתי את ראשי כדי לוודא שאין דולקים אחרי. לבסוף הבחנתי ביחזקאל השמש. הוא רדף אחרי ותפס אותי כשברחתי מ„החדר", הוא גם רדף אחרי כעת, אולם הפעם הייתי חזקה יותר, כי אני ברחתי מפני המוות, ואילו הוא היה זקן יותר ולא היה בכוחו להדביק אותי. אילמלא בא ערבי ממולי ותסם את דרכי, לא היה יחזקאל מצליח לעולם ללכוד אותי.

– מה אתה רוצה מהילדה?

– היא ברחה מבעלה.

– בעלה? הפעוטה הזו נישאה?

– כן אדוני, וזהו ליל־כלולותיה.

– טוב. אז למה את בורחת, ילדתי?

– אינני רוצה אותו.

– אם־כך, תלכי מחר לחאכ'אם שלכם ותבקשי גירושין.

– ואם־כך, למה הוא לא עוזב אותי עד מחר?

– וואללה, נכון. שמע, יהודי, החזר אותה לבעלה ותגיד לו שאסור לו לנגוע בה עד שיילכו שניהם לחאכ'אם וישפוט ביניהם. וואללה עטאל! גם היהודים מתחתנים פעוטות. למדו מהערבים. לך, לך ותעשה את שאני מצווך.

– כן, אדוני.

יחזקאל אחז בידי. לא היתה לי ברירה והלכתי איתו.

בדרך חזרה, גידפתי את יחזקאל וקיללתי אותו, אך הוא שתק. כשנכנסנו הביתה, התזמורת לא ניגנה וכולם ישבו אבלים וחפויי־ראש. כל הראשים הופנו אלי: היו שהביטו בי תוהים. והיו שעיניהם הביעו זעם נורא. איש לא ריבר איתי. רק חמותי באה לקראתי ואספה אותי בין זרועותיה והמטירה עלי נשיקות וליטופים.

– בתי, ילדתי, למה עשית כדבר הזה? למה הכאבת ליהודה?

ואני לא עניתי, רק פרצתי בבכי מר.

את יהודה לא ראיתי. הוא פשוט נעלם בבית הגדול. נכנסתי לחדרי, ישנתי ובכיתי.

הייתי בודדה ולא ידעתי מה לעשות עם עצמי. משנעלמתי, נשלחה מכוניתו של יהודה לביתה של דודתי. הדודה באה מבוהלת, חיוורת, ולבושה ברישול. הוא הובלה ישר אלי. נכנסה וסגרה את הדלת מאחוריה. בלי לומר מילה, רצה לקראתי, תפסה את ראשי, ניגבה את דמעותי והחלה לנשקני.

– דוריס! הלוא הבטחת לי.

– לא הבטחתי שום דבר.

– ספרי לי, בובתי, מה קרה?

– קינג־קונג.

– אינני מבינה.

– כשהוא נכנס, חשבתי שקינג־קונג הוא שנכנס לתקוף אותי.

– מה זה קינג־קונג? מה פתאום קינג־קונג?

– זה הקוף הגדול מהסרט, שראיתי עם רבקה.

– דוריס! עזבי שטויות. אל תגידי דבר כזה לשום אדם בעולם. יהודה הוא איש אוהב, בעל לב טוב. הוא לא נכנס לחדר כדי לתקוף אותך. כסף הכל רצה למלא את חובתו, ולעשות ממך אישה כמוני, כמו שאר אחיותיך. לא נהגת יפה כלפיו.

– כשעשיתי את זה, לא חשבתי. פשוט נבהלתי וברחתי. פחדתי שהוא יתפוס אותי.

– עכשיו את יודעת שלא צדקת. האם תרשי ליהודה לבוא אלייך?

– יש לי ברירה? שיבוא!

– יופי, דוריס. אבל את נודפת ריח־זיעה. לכי להתרחץ קודם.

הלכתי לחדר הרחצה ומצאתי סבון ריחני. אני התרחצתי והיא חזרה אל בני משפחת בעלי כדי לפייסם ולישר את ההדורים.

לאחר שהתקלחתי, הרגשתי טוב יותר. הדודה חזרה ונתנה לי כותונת לילה אחרת.

– לכי אל מיטתך. אני לא אלך לביתי עד שיהודה ייצא מחדרך, ואוודא שהכל עבר בשלום. רק שיצליח לאחר כל מה שעבר עליו. דוריס! השתדלי להיות טובה אליו, טוב?

– טוב, דודה. אקח את עצמי בידיים.

ואכן זה לא היה נורא כל כך. יהודה בא אלי והכל עבר עלי כמו בחלום. לארדווקא חלום בלהות. הוא השתדל להיות עדין, ולא הכאיב לי. מה שנדמה לי איום, לא היה כך. דם נטף, כמו שדודתי תיארה באוזני, יהודה יצא, והסדין הלבן שנכתם בדמי, נלקח ממני. ■

מונולוג ארוך ומזעזע...

מחבר הנובלה „פריסו פריסו", הסופר המחזאי והעיתונאי שלום דרוויש, נחשב לסופר הריאליסטי הגדול ביותר בעיראק, ואחד מכותבי הסיפור הקצר המעולים ביותר בארצות ערב. שלום דרוויש היה מעורה בחיים הציבוריים, החברתיים והתרבותיים בעיראק. הוא שימש כמזכיר הקהילה היהודית שם, היה עורך־דין מצליח ועיתונאי ידוע, בראשית דרכו הספרותית, אף כתב ותרגם מספר מחזות.

הנובלה „פריסו פריסו" (כך בישאו יהודי עיראק את השם אפרים), היא הנסיון הראשון של שלום דרוויש לכתוב בשפה העברית ולתאר בה את החברה היהודית בעיראק ואת חיי האשה ובעיותיה, על רקע של נישואי קטינה עם גבר עשיר. מבנה הנובלה הוא בעצם מונולוג ארוך ומזעזע של אחותה שמשפחתה הוליכה להינשא לאיש עשיר ומבוגר, משפחה בת אחת־עשרה נפשות ... בשל שיקולים חומריים גרידא. המבנה החמולתי של המשפחה במזרח גורם טלקטיביות ... שאינה מותירה פתח לאינדיבידואליות, וכמובן לא להנשאתה של ילדה קטנה ותמימה ... ■

* „פריסו פריסו", הוצאת בימת קדם לספרות

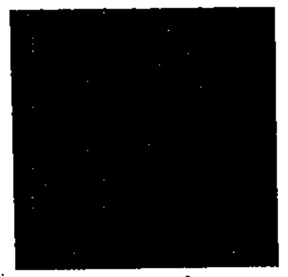

משה אילון

260 ארוחות בחודש

מה יכולת לקבל פעם תמורת שכרך – ומה היום. כשארוחה עלתה 12 גרוש ואם רצית גם שטרודל בתוספת – אז 15 גרוש, יכול פועל לאכול כל יום במסעדה. אבל עגבניות אכלנו רק בעונה ומה זה ליצ'י לא ידענו. מי שרצה לבזבז את כל שכרו על נסיעות לפגישה עם החברה, יכול לנוסע אליה באוטובוס כמעט 1,500 פעמים בחודש. היום היה צריך להתאפק.

זאת לא סקירה כלכלית וכוודאי לא סקר מדעי. בא לי לבדוק מה היחס בין הוצאות למשכורת. לא המדד הסטטיסטי, בו אומרים לנו שמחיר סל הצריכה עלה, כי העגבניה יקרה ואף מאיימת למוטט את היציבות הכלכלית. סטטיסטיקה מדברת על יוקר ביגוד ויוקר הנעלה. יוקר תרבות ויוקר חינוך. יוקר דיור ויוקר תחבורה. ומתוספת־יוקר נהנים גם אנשים שיש להם דירה, כאשר עולה מדד הבנייה. נהנים מעלייה בהוצאות תחבורה גם יושבי בית והוצאות תרבות משלמים לאנאלפבטים. כה זה כשהולכים לפי הסטטיסטיקה.

וגם ההיפך. מחוסרי דירה לא יכולים לקנות דירה, מתוספת האחוזים במשכורת בגין יוקר הבנייה. ארם הנוסע מדי יום למקום עבודה מרוחק, אינו מפוצה מעליית המדד המושתת על ממוצע נסיעות. איש תרבות מוציא הרבה יותר עבור ספרים והצגות מעליית האינדקס לגבי סעיף זה; ובעיקר, משפחה גדולה לא תוכל לספק לילדיה את הביגוד וההנעלה הדרושים להם, בכוח כמה עשרות שקלים חדשים כתוספת יוקר.

ומחיר העגבניה מחוץ לעונה, מה הוא אומר? חבל שלא הכניסו לסל הצריכה גם אננה וליצ'י. ואננס. מה יש, כבר אסור לאכול מעדנים? על עגבניה יקרה ניתן לוותר באותה מידה כה נמנעים מאכילת פירות אקזוטיים, כאשר בשניים־וחצי עד שלושה דולר הקילוגרם, העגבניה הופכת בהחלט לפרי אקסוטי.

הסטטיסטיקה גם אינה מתייחסת ליחס בין הוצאות למשכורת בשנים עברו והיום. כמה פריטים היה אפשר לקנות אז מהמשכורת. או מה צריך להיות גובה השכר היום, בכפולה דומה למוצרים והים. לדוגמה, כמה עתוני־ערב ניתן לקנות וכמה נסיעות אפשר לבצע. מה מחיר ארוחת צהרים משביעה וכמה ארוחות אפשר לאכול תמורת שכר חודש. אז והיום. מה באמת מחיר התפוז היום.

נתחיל בשנת 1946/7.

הייתי אז חייל משוחרר מהצבא הבריטי. מצאתי עבודה במפעל לבניית מכונות וקונסטרוקציות. את המקצוע למדתי במקום העבודה ובאותה תקופה ניתן היה לסווג אותי כפועל־מתכת סוג ג'.

ובכן:

עתון ערב ששמו היה „ידיעות מעריב" עלה 10 מיל. שכר יום עבודתי ברוטו היה 1.25 לא"י (לירה ארצישראלית) ושכרי החודשי הסתכם, איפוא, בסך 31.25 לא"י. בסכום זה ניתן לקנות 3,125 גליונות עתון ערב. כיום עולה עתון ערב 40 אגורות ביום חול. 3,125 עתוני ערב עולים כיום –.1062 שקל חדש וזה מהווה שכר נכבד, שפועל מתכת סוג ג' חולם להגיע אליו כאשר יעבור כפקיד בכיר בענף השירותים.

בהיותי אז חסר משפחה בארץ, אכלתי ארוחה עיקרית במסעדה. היו הרבה מסעדות עממיות עם מזון טעים, אם כי לא אקסוטי. לרוב היו מנוהלות בידי נשים טובות־לב אשר התייחסו לסועדים יחס אמהי, דאגו שהאוכל יהיה טעים ומספיק. כזאת היתה מסעדה בקירבת מקום לעבודתי, במרכז וולובלסקי בגבול ת"א־יפו, וכזאת היתה המסעדה של יונה, בכיכר סטרומה בחולון, עיר מגורי. בנוסף לאוכל, נפגשו שם החברה, יחפנים כמוני וחברים כולם בארגוני מחתרת נגד הבריטים. ארוחת הצהרים כללה מרק־בשר אמיתי (ולא „זה טוב, זה טוב בלי בושם"), מנה של בשר, צלי או מבושל, שמשקלו המוצהר היה חצי־אוקיה (כ–120 גרם) ושתי תוספות. בקיץ קיבלנו מרק־פירות קר, במקום מרק־בשר.

מחיר הארוחה היה 12 גרוש ואם התחשק לך עוד שטרודל־תפוחים אמיתי, מאפה ידיו של זכריה, בעלה התימני של יונה התימניה, זה עלה עוד 3 גרוש. בשכר חודשי של 31.25 לא"י ניתן לבלוע 260 ארוחות־צהרים (ללא השטרודל). פועל מקצועי סוג ג' משתכר היום אולי 600 ש"ח ברוטו – אולי פחות. נחלק את שכרו ב־260 ארוחות, ואז נשלם עבור סעודת־צהרים פשוטה, אך טעימה ומשביעה, סך 2.30 ש"ח. ויל הוולו הלאה. אנחנו בתום עונת התפוזים.

כאשר השתחררתי מהצבא הבריטי היו התפוזים ניר קר. רודתי סיפרה לי שבזמנו, בשנות השלושים, קנתה שק תפוזים בגרוש אחד, ובכסף הזה פועל גם סחב לה את השק מהשוק לבית. והנה, בשנת 1946/7 שילמנו גרוש אחד, שהיה שווה ל–10 מיל, תמורת 5 תפוזים בלבד. תפוזי שמוטי יפים, שלבטח שקלו ביחד יותר מקילוגרם אחד. מי שקל או דבר פעוט־ערך כזה ומה־לא, אז לא דיברו בקילוגרמים אלא באוקיות (אונציות) ורוטלים. כך או כך, בשכר חודשי אילו רציתי, יכולתי לקנות 15,625 תפוזים, שהם לפחות 3,125 קילוגרם. היום, כאשר ק"ג תפוזים עולה 1.15 ש"ח, תמורת 3,125 ק"ג נשלם 3,593 ש"ח. בדיוק שכר חודשי של פועל מתכת סוג ג'...

נתקדם לשנת 1950/51.

הייתי פקיד בדרגה בינונית ושכרי החודשי היה 59 ל"י. דרגה ו' – מי זוכר?

אישתי לעתיד התגוררה ברחוב הרדג (כיום רד"ק ע"י מר"א בעיר התחתית בחיפה, ואני גרתי בהדר הכרמל. במרתף, ברחוב הרצליה. נסיעה באוטובוס מהעיר להדר עלתה 24 פרוטות, וליד הנהג היה שלט בו הסבר שעורך חייבים לתת רק מ–100 פרוטות ונא לא לשלם במטבעות גבוהים יותר. בשכרי החודשי יכולתי לבצע 2,458 נסיעות עיר־הדר, או בכיוון ההפוך. כיום נסיעה זו עולה 50 אגורות ומספר הנסיעות הנ"ל עולה 1,229 ש"ח. האם פקיד בדרגה בינונית, ללא תוספות שכר, מקבל היום משכורת כזו? ולא זכור לי שאגר היה אז מסובסד.

כדרווי נהג בימים ההם להתלונן שהאינפלציה מסתוללת, ובלירה אחת ניתן לקנות לכל היותר שני זוגות תחתונים, זאת־אומרת 118 תחתונים בשכר של 59 ל"י. למען האמת, אינני יודע מה מחיר התחתונים כיום.

ואיך אפשר להשוות את התחתונים של אז לאלה שמעצבים אופנאים ואופנאיות העוסקים בעולם תחתון זה. ■

אולם תצוגה תל אביב

אולם תצוגה ירושלים

המפעל – אולם תצוגה:

לכל המכירה מודיעה ע

40% הנחה

(מהמחירון)

דלתות קיסריה

במבצע אביב!

אביב בבית!

דלתות נוער אלון

אספקה רב ורגעים מיידית

איכות ויופי

ללא דופי!

דלתות קיסריה

קבוץ שדות ים

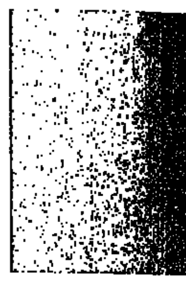

גוני סביר

...ינוקות. צילום: שמואל רחמני

גם התינוק מתעמל

על המזרנים הפרושים באולם הבריאות של בי"ח „אסותא" מתעמלים במרץ. שניים על כל מזרן – אמהות, שילדו לא מכבר, וילדיהן. אילנה זמיר, מיילדת כבר 26 שנה, מצאה דרך להמשיך את הקשר עם „היולדות שלה" גם אחרי הלידה: „אני מתחילה בהתעמלות עם היולדת עוד כשהיא במיטה, בבית־החולים". נשים שנפרדו ממנה לאחר הלידה, ביקשו למצוא דרך לשמר את הקשר, וגם לאילנה היה צורך לסגור מעגל, כדבריה. כך נולד רעיון ההעמלות לנשים ולתינוקות. פעמיים בשבוע הן נפגשות, לשעה וחצי בכל פעם. כשהתינוקות מנמנמים, הן עסוקות בהתעמלות לחיזוק שרירי הבטן, האגן. כשמתחילה התעוררות כללית, משלבים את הדור הצעיר בהתעמלות: לומדים איך להחזיק את התינוק בלי לאמץ את השרירים, איך להרים, איך להתכופף בצורה נכונה. „ההעמלות עם התינוק מהנה את האדם ואת הילד", אומרת אילנה, „ומסייעת ליצירת קשר". גם מפגש הנשים יש בו מעין קבוצה תמיכה: מדברים על בעיות משותפות לכולן, מתייעצים, נוצרת פתיחות רבה והנשים ממשיכות לבוא גם זמן רב לאחר הלידה.

המתעמלות מתרגלות בהתאם לכושר וליכולת. אין לחץ, כל אחת לפי יכולתה ולפי צרכיה. ■

חידושי האביב באפנת וויס

החורף חלף, האביב כבר בעיצומו וחג הפסח עומד בפתח. ומי מאיתנו, הנשים, לא מתלבטת בימים אלה, של תהפוכות אופנה, כאשר עשרות דגמים ושלל גוונים מוצעים בחנויות, באיזה בגד לבחור. היכן לקנות בגד, שיהיה גם יפה, גם אופנתי וגם לא יקר?

תשובה לכך נותנת „אופנת וויס" (יהודה הלוי 39), חנות ותיקה שנוסדה כבר ב־1955, חנות מוכרת ובעלת מוניטין ולקוחות של שנים, חנות אשר המוטו הראשי שלה הוא לשרת כל קונה לשביעות רצונה המלאה.

ב„אופנת וויס" מקבלת כל אחת שירות אינדיווידואלי, אוהד וסבלני, באווירה נעימה ומשפחתית. החנות מציעה שמלות, חליפות, מכנסים, חולצות, טוניקות ושמלות ערב בדגמים יפהפיים, בשלל צבעים, המותאמים לצעירות ולמבוגרות, לגוף חטוב או מלא, בכל המידות ובקו האופנתי האחרון.

המבחר העשיר ושלל הדגמים מאפשרים לכל אחת ואחת למצוא את הדגם המתאים לה ולפי טעמה האישי, כאשר היתרון הנוסף הוא שירות התיקונים של החנות, הכלול במחיר ומאפשר, להתאים לכל אחת את הבגד המתאים לה ביותר.

חג שמח לכל לקוחותינו

ההפתעה האמיתית הינה המחירים הנמוכים (לעיתים אף זול יותר ממחירי בית החרושת). כאן מצאנו את דגמי העונה במחירי סוף העונה וסחורה חדישה ביותר שנמכרת בהנחות משמעותיות ובנוסף לכל זה אף מבצעים מיוחדים לקראת חג הפסח כאשר המנטה היא לבוא, עד כמה שניתן, לקראת הקונה.

מטבע האמנות ליום העצמאות התשמ"ו בזהב ובכסף

לגיוון השקעותיך רכוש מטבעות ישראל. הזהב החוקי היחיד של המדינה.

לקראת יום העצמאות התשמ"ו מנפיק בנק ישראל מטבע זכרון מזהב ומכסף לציון הישגי המדינה בשטחי האמנות השונים - מוסיקה, ארכיטקטורה, ציור, פיסול וספרות.

אל תחמיץ הזדמנות טובה לשלב ציונות, אמנות והשקעה.

בימים אלה ישלחו למנויים טפסי הזמנה לפריטים הנ"ל. מנוי שעדיין לא קיבל את הטופס לביתו, יואיל לפנות מייד למחלקת המנויים במשרדנו הראשי: טל' 02-668105.

בחנויות החברה ניתן לרכוש את מטבע האמנות נושובץ בעדיליון. כל רווחי החברה מוקדשים ע"י אוצר המדינה לשמירת הטבע בישראל.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות

היחידה המנפיקה מדליות ממלכתיות של ישראל

ירושלים: אחד העם 5, טל: 668105 - תל-אביב: מנדלי 3, טל: 227428.

נשים וגברים

נפגשים רוקדים ומכירים ביום חמישי

קולוסאום

לגברים: הכניסה מגיל 25 בלבד

בלבוש הולם ובהופעה נאה.

אימפלן

תכשירים לעצירת נשירת שיער וצמיחה מחודשת טבעי, מצמחים רפואיים.

להשיג בבתי טבע ומרקחת וברשת סופרפארם

יבואן: סול קוסמטיקס.

סירקין 18, גבעתיים, טל. 729506

בועז קוסטר

ביצי הזהב של היצרנים

מי צעד ב־1985 במצעד האמריקני של הצעצועים המצליחים?

במקום הראשון – דמויות המשנות צורה. במקום החמישה־עשר – מוצרי „פישר פרייס". „בובות הכרוב" איבדו את הבכורה וירדו למקום השני.

יריד הצעצועים הניו־יורקי, הנערך במחצית פברואר, הוא מועד סיכומה של שנת הצעצועים החולפת. תעשיית הצעצועים האמריקנית, המובילה בעולם בתחום זה, בנויה על פרסום בטלוויזיה. המאפיין אותה הוא השימוש בדמויות מוכרות מסדרות הטלוויזיה וסרטי הקולנוע. פעם היה רק מיקי מאוס, היום ישנן מאות דמויות, המהוות יחד כ־50 אחוז מתעשיית הצעצועים כולה.

הקניינים מקבלים יחד עם המוצר החדש חבילת פרסום הכוללת זמנים ומקומות מרוייקים בהם יפורסם הצעצוע או המשחק. חברות הענק המגלגלות מאות מיליוני דולארים בשנה, (ולשתי המובילות „מאטל" ו„האסברו" מחזור שני של למעלה ממיליארד דולאר) אינן חוששות להשקיע גם בקטלוגים צבעוניים בני מאות עמודים.

תפוצתם הנרחבת של הצעצועים המבוססים על גיבורי סדרות מציירות מעוררת כבר שאלות מהותיות אצל הורים ומחנכים, האם אין טעם לפגם בכך שיצרנית הצעצועים משקיעות כספים רבים בהפקת סרטים וסדרות, במקביל לפיתוחו של הצעצוע? האם התוצאה המתקבלת, שמליוני זוגות עיניים צעירות חוזות בעצם בתשדירי פרסום בני 20 – 50 דקות? כתוצאה מהשימוש הרב בדמויות אלה, קשה לדעת מי מפרסם את מי, הטלוויזיה את הדמויות או להיפך.

לא כל הביצים שמוטלות בתעשייה זו הן ביצי זהב. חלק מהמוצרים יעלמו מייד אחרי הצגתם בירידים, אחרים יעברו לרשתות השיווק ולחנויות, אך יתקשו לעבור את סף המרף. מוצר שאינו נמכר בהתאם לתחזיות (מאות אלפי יחידות) – יופסק ייצורו, ויצרניו ימשיכו במירוץ אחר להיט אחר.

החמישה־עשר המובילים נמכרו במיליונים רבים במהלך שנת 85'. בובות הן שם המשחק האמיתי. בשנה החולפת הגדילו את חלקן בשוק מכירות הצעצועים, לכדי 27.5 אחוז.

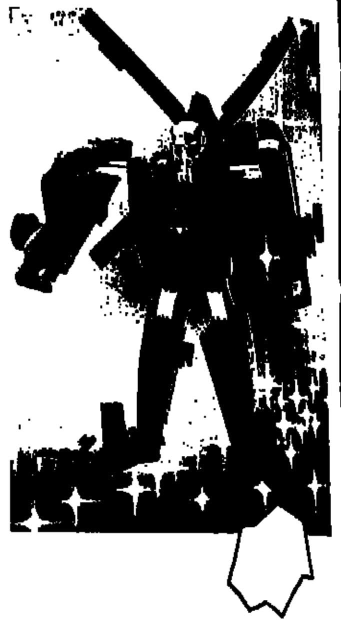

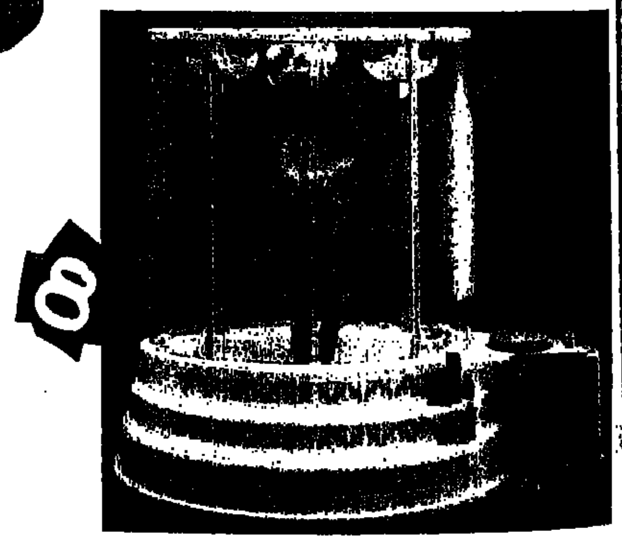

1. במקום הראשון במצעד המכירות ניצבות דמויות משנות צורה Transformers. יחודן בכך שאפשר להפכן מצורה אחת לאחרת. למשל רובוט הופך לדינוזאור, עוף חלל הופך לרובוט, מטוס הדומה למטוס מתגלה כטייס מהמאה הזו, רדיו טייפ עם צמד רמקולים מחליף ייעוד לדמות אימתנית נושאת הנשק ועוד.

2. „בובות כרוב" תפסו את המקום הראשון במהלך 84' ותחילת 85'. מיקומן הנוכחי, כך מקווים היצרנים הוא עניין של זמן. בכדי לעמוד לזמן ולכבוש את הבכורה שנית, הסדירו לבובת כרוב בדמות אסטרונאוט פגישה עם חנניא ריינן, שנתן לה את ברכתו. מובן שלא שכחו להזמין את נציגי התקשורת. פעולה נוספת בה נקטו היצרנים („קולקו") היא הכנת סידרה מצויירת על „בובות הכרוב". הסידרה תגיע למסך הקטן (האמריקאי) בספטמבר שנה זו. לבובות הכרוב אין סוף, כך תשו... היריד בניו־יורק, אחרי ...עדה במסלול מפותל בן למעלה ממאה מטר, כשמשני הצדדים ניצבות אלפי „בובות כרוב" – כל אחת שונה מרעותה.

3. „שליטי היקום" (Masters Of The Universe) סוגרים את הרשימה המובילה דמויות אלו, בהשראת סרטי מדע בדיוני משופעות באביזרי לוחמה שלא מן העולם הזה. בכדי להקל מעט על הילדים, נחלקים דמויות „שליטי היקום" לשתי קבוצות: „הטובים" ו„הרעים".

4. במקום הרביעי סדרת דמויות של „הגיבור האמריקאי האמיתי", המכונה „GIJOe". גם במקרה זה מסופקים לילד שלל דמויות, כלי רכב ואמצעי לוחמה שיאפשרו לו, ביחד עם חבר לנהל את מלחמת העולם השלישית אצלם בחדר המשחקים.

5. אתנחתא קלה מהקרבות מזומנת במקום החמישי. זהו צעצוע המיועד בעיקר לבנות – „הפוני הקטן שלי", סדרת חיות: סוסים חדקרן ואחרות עם הרבה שיער וצבעים מבהיקים, המאפשר לילדה לסרק את הפוני של הסוס שלה בעזרת מסרקים ומברשות שסופקו לה יחד עם החיה.

6. סדרת רובוטים בשם „גובוטס" תופסת את המקום השישי. גם הללו מסוגלים לפעול בדרכים שונות.

7. „וולטרון" זו וריאציה נוספת לשילוב של דמויות רובוטים ויצורים מן החלל.

8. הוותיקה במצעד היא מיודעתנו „ברבי" רבת המכר אשר ידעה בעשרות שנו קיומה, אלפי תלבושות ואביזרים. עכשיו קיבלה סוף, סוף אמבטיה משלה ומראה חדש נוסף – אופנת ה„רוקרס" – כך תוכל גם להכנס למצעד המזמונים – במצעד הצעצועים היא תופסת את המקום השמיני.

9. הדובונים החמודים מסדרת ה„קייר בירס" לובשים בגדים חמודים. ניתן לשאתם על הגב. דובונים אלו הגיעו במצעד 85' למקום ה־9.

10. את עשרת המקומות הראשונים סוגרת עוד חיית פרווה. גורי ה„פאונד פאפיס" המתוקים רובצים לחם בשקט בתוך מלונת קרטון.

11. במשחק הראשון והיחיד שזכה להכלל ברשימת המכירות, הוא „טריוויאל פרסויט" הנודע. אחרי הצלחה מסחררת בין המשחקים בארצות הברית בשנת 84' ותחילת 85', ירדו מכירותיו פלאים, ומשום כך הגיע רק למקום ה־11. לפני שבועות מספר ראתה אור בארצנו גירסה עברית למשחק.

12. „מאסק" היא דמות פעילה נוספת, המסוגלת לשנות את צורתה. למשל: אופנוע הופך למסוק ועוד.

13. במקום ה־13 ניצבות בובות יפהפיות בגוונים מרהיבים בשם „זוהר הקשת".

14. דמויות מתגוששות על פי ואן אריק, רעיו, עמיתיו ודומיו מיוצרים בגיבוי הרשמי של הפדרציה העולמית להאבקות.

15. את המצעד נועלת חברת „פישר פרייס". את מיקומה זה הקנתה לה מקצרת דשא פלסטית חמולטת, אגב נסיעה על הדשא, בועות סבון.